10749/C

88655

CAROLI ALLIONII

PHIL. ET MED.

DOCT. TAURINENSIS

E

SOCIETATE PHYSICO-BOTANICA FLORENTINA

RARIORUM

PEDEMONTII STIRPIUM

SPECIMEN PRIMUM.

AUGUSTÆ TAURINORUM

EXCUDEBANT ZAPPATA, ET AVONDUS
IMPRESSORES ARCHIEPISCOPAL. ET ILLUSTRISS. CIVITATIS

M D C C L V.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

PRÆFATIO.

JAmdiu inchoatum, abſolutum demum Typis committo Specimen hoc Botanicum, plurium, quæ in Alpes noſtras inſtitui, itinerum fructum. Quamvis autem hoc opuſculum leve videri poſſit, utpote quod nonniſi triginta ſtirpium iconem, & deſcriptionem complectatur, vix credibile tamen eſt, quantum temporis me diſtinuerit. Cum enim ageretur de Stirpibus minus notis, quarum nonnullæ novæ mihi videbantur,

eos omnes, qui Alpinas, aut Montanas Stirpes commemoraſſent, Auctores conſulere neceſſum erat, tum etiam aliarum, nec indigenarum ſicca ſpecimina mihi comparare, quorum utrumque & temporis diſpendium, & multam mihi moleſtiam intulit. Adde, ſi placet, clinicæ Medicinæ curas quotidie ingraveſcentes, tum alia, quæ nullo modo prætermitti poterant, graviora ſtudia, quibus horæ botanici ſtudii aliquo ab hinc tempore plurimum coarctatæ ſunt. Hæc omnia diu prohibuerunt quominus poſtremam operi manum citius imponerem. Utinam vero illud nunc in publicam lucem prodiret, quale diuturna conſideratio poſtularet; abſolutum nempe, numeriſque omnibus expletum, in quo nihil eſſet deſiderandum. Video tamen ipſe quantum illud a perfectione abſit, & quam multa forte ſint reprehenſione digna, quorum tamen

ve-

veniam ab optimis Lectoribus facile impetraturum fore confido ob maximam argumenti difficultatem. Norunt enim optime qui per Alpes itinera aggreſſi ſunt, colligendarum Stirpium cauſſa, quam diverſa res ſit herbas domi cultas, commodiſque in locis naſcentes deſcribere, atque Alpinas raptim, non ſine multis incommodis, & ſæpe cum vitæ diſcrimine lectas. Rariorum, quæ mihi alpeſtres ſaltus peragranti accurrerunt, Stirpium icones Lectorum oculis ſubjicere opportunum viſum eſt, earum præſertim, quas vel ab aliis prætermiſſas, vel non ſatis accurate delineatas animadverti: quamvis autem minus nitidæ, neque ſatis affabre concinnatæ nonnullæ videri poſſint, Botanices tamen peritis ſatisfactum iri putaverim, eo vel maxime quod ſingulas ſtirpes uberiori deſcriptione proſequutus ſim.

Quod ad nomina ſingulis impoſita pertinet, ab

ali-

aliquibus profecto reprehenſum me iri ſentio, quod vetera pleraque retinenda exiſtimaverim, recentiorum novis legibus minime ſervatis. Conſulto id a me actum eſt, neque reprehenſionem hanc timebo, donec videam, quæ Recentiores nomina effingunt, talia evadere, qualia ipſi præcipiunt; dum vero in his nominibus ſpecificis conſtituendis Botanici diſſentiunt, & ab unoquoque, pro ut ei lubet, immutantur, liceat mihi vetera uſu recepta nomina conſervare. Novis interea ubi Stirpibus nomina danda fuerunt, omnem in id diligentiam, induſtriamque contuli, ut præcipuas deſcriptæ herbæ differentias includerent; minime tamen optima fore, vel ſemper futura eſſe fidenter affirmo.

NO-

NOMINA LIBRORUM,

QUI IN HOC OPERE CITANTUR.

AMMANNI JOANNIS *Stirpium rariorum in Imperio Rutheno ſponte provenientium icones, & deſcriptiones.* Petropoli 1739. 4.

ACTA *Medicorum Berolinenſium.* Berolini 1718. *ad* 1731. *Vol.* 21. 12.

BAUHINUS GASPAR *Pinax Theatri Botanici.* Baſileæ 1671. 4.

EJUSDEM *Pradromus Theatri Botanici.*

BAUHINUS JOANNES *Hiſtoria univerſalis plantarum.* Ebroduni 1650. *in fol.* 3. *Vol.*

BARRELIERI JACOBI *Plantæ per Galliam, Hiſpaniam, & Italiam obſervatæ.* Pariſiis 1714. *fol.*

SPICILEGIO BOTANICO *di Baltaſſar, e Michele Campi. in* Lucca 1669. 4.

CUPANI *Hortus catholicus.* Neapoli 1696. 4. *cum ſupplemento*

EJUSDEM *Supplementum alterum.* Panormi 1697. 4.

CAROLI CLUSII *Rariorum plantarum Hiſtoria.* Antvverpiæ 1601. *fol.*

EJUS-

EJUSDEM *Rariorum aliquot ſtirpium per Pannoniam, Auſtriam, & vicinas Provincias obſervatarum Hiſtoria*. Antvverpiæ 1583. 8.

COLUMNA *Ecphraſis Stirpium minus cognitarum pars* I., & II. Romæ 1616. 4.

DILLENII *hortus Eelthamenſis*. Londini 1732. *fol. maximo vol.* II.

EJUSDEM *Jo. Raji Synopſis methodica Stirpium Britannicarum a Dillenio emendata, & aucta*. Londini 1724. 8.

REMBERTI DODONÆI *Stirpium hiſtoriæ Pemptades* VI. Antvverpiæ 1616. *fol.*

JO. GEORGII GMELINI *Flora ſibirica*. Petropoli 4. *Tom.* I. 1747.

HORTUS REGIUS *Pariſienſis*. Pariſiis 1665. *fol.*

ALBERTI HALLER *Enumeratio methodica Stirpium Helvetiæ indigenarum*. Gottingæ 1742. *fol. vol.* II.

EJUSDEM *Iter helveticum anni* 1739. Gottingæ 1740. 4.

EJUSDEM *Opuſcula Botanica*. Gottingæ 1749. 12.

HOFFMANNI MAURITII *Deliciæ hortenſes, & ſilveſtres*. Altdorffi 1662. 4.

DIONISII JONCQUET *Hortus*. Pariſiis 1659. 4.

CAROLI LINNÆI *Fundamenta Botanica*. Amſtelodami 1735. 12.

EJUS-

Ejusdem *Flora Lapponica*. Amſtelodami 1737. 8.

Ejusdem *Genera plantarum, earumque caracteres*. Pariſiis 1743. 8.

Ejusdem *Flora Svecica*. Stockolmiæ 1745. 8.

Ejusdem *Iter Oelandicum, & Gotlandicum*. Stockolmiæ 1745. 8.

Ejusdem *Amænitates Academicæ*. Holmiæ, & Lipſiæ 1749. 8.

Ejusdem *Philoſophia Botanica*. Stockolmiæ 1751. 8.

Ejusdem *Siſtema naturæ*. Sexta editio Halenſis.

Mentzelii *Index nominum Plantarum multilinguis*. Berolini 1682. *fol.*

Petri Antonii Michelii *Hortus Florentinus a Jo. Targionio Tozzettio editus*. Florentiæ 1748. *fol.*

Roberti Morison *Hiſtoria plantarum univerſalis Oxonienſis pars* 2., & 3.. Oxonii 1680. 1699. edita *fol.*

Julii Pontederæ *Compendium Tabularum Botanicarum*. Patavii 1718. 4.

Jo. Raji *Hiſtoria Plantarum generalis*. Londini *Tom.* 3. *fol.* 1686. 1688.

Raji Silloge *Stirpium Europæarum extra Britannias naſcentium*. Londini 1694. 8.

Jo. Francisci Seguierii *Plantæ Veronenſes &c.*. Veronæ Typis Seminarii 1745. 8. *vol.* 11.

Ejus-

Ejusdem *Supplementum*. Veronæ 1754. 8.

Schola Botanica. Amſtelodami 1689. 12.

Jo. Jacobi Scheuchzeri *Itinera alpina*. Londini 1708. 4. *vol.* 11.

Josephi Pitton Tournefort *Inſtitutiones rei herbariæ*. Pariſiis 1719. 4. *vol.* 3.

Jo. Baptistæ Triumfetti *Obſervationes de ortu, & vegetatione Plantarum*. Romæ 1686. 4.

ALYS-

ALYSSON, PYRENAICUM, PERENNE, MINIMUM, FOLIIS TRIFIDIS Tourn. *Inſt.* 217

TAB. I. NON VI.

HUIC, quæ prima hic deſcribenda occurrit, ſtirpi Tournefortii nomen adſcribitur, eo quod nulla alia cognita ſit uſque nunc Alyſſi ſpecies, in qua memoratæ a Tournefortio notæ contineantur. Inhabitat hæc ſummos ſcopulos altiſſimarum alpium montis *Ceniſii*, uti etiam alpium *Aſſiette*, *Le-Vallon*, & *La-Croix*, in reliquis, quas inviſi, alpibus de cœtero rara.

Ex radice duriuſcula, & inter ſcopulorum rimas penetrante ceſpites varii prodeunt; denſe autem congeſta folia roſulas conſtituunt. Folia tridigita ſunt, ſeu in tres lobos lineari-truncatos, ad baſim fere ſecta. Succulenta non ſunt, ſed exſucca, & nitentia: ex horum medio natus pediculus uncialis, aut ſemuncialis, nudus, aliquot flores ſuſtinet umbellatos brevibus inſidentes petiolis, aliquantulum odoratos, ſat magnos pro plantæ ratione, purpurei, aut cinereo-purpurei coloris. Corolla patens eſt, ungues petalorum calicis altitudinem metiuntur.

Calix erectus eſt e quatuor foliolis concavis compoſitus, qui diu perſiſtit, tandem caducus. Sequitur ſilicula compreſſa, acute ovalis, nihil emarginata diſſepimento obverſe ovato valvis parallelo, cum permanente ſpinula. Silicula ad ſe-

minum ſitum modice tumet ſemen utrinque unum maturans; cum tamen in Embrione duo utrinque ſint.

Fructu compreſſo utrinque modice tumenti, & loculo utrinque diſpermo Clypeolæ accedit, ſed ab ea differt fructu non rotundo, nec emarginato. Jungi cum Draba, & Alyſſo nequit propter ſeminum paucitatem; cognitæ enim ſpecies polyſpermæ ſunt ſex ad minus utrinque ſemina includentes. Cum Draba interim convenit fructu oblongo in acumen terminato. Intermedia igitur eſt hæc ſtirps Drabæ, & Clypeolæ conſtitutis generibus. Ego interim Alyſſi inter ſpecies ſervavi nomen Tournefortii retinens, cum videam maximam in his novis generibus ſpecierum affinitatem, & notis generum characteriſticis traditis haud ita bene ſpecies reſpondere.

ABSINTHIUM ALPINUM SPICATUM, FOLIIS PETIOLATIS BIS TRIFIDIS, CAULINIS PINNATIS.

Tab. I.

PRIMA hic deſcribitur Abſinthii alpini ſpecies apud noſtrates alpicolas *Genepì* dicta, ſtirps jamdudum Botanicis nota, ſed maxime confuſa. Qui varia ejus Synonima collegit Doctiſſimus Hallerus (*a*), vocavit *Artemiſiam ex alis floridam, foliis petiolatis palmatis, planis, ſericeis* (*b*). *Abſinthium quidem pumilum*, palmatum, *minus*, *argenteo*, *ſericeoque folio* Barrelieri (*c*); & Bocconi (*d*), uti etiam *Abſinthium alpinum, incanum* C. B. & *Seriphium montanum candidum* Scheuchzeri (*e*) ex loco natali (*f*) *ad deſcribendum Abſynthium* ſpectant. Non ita certo ſtatui poteſt de *Abſinthio pumilo* I. B. (*g*) & *Abſinthio umbellifero, mutellina quibuſdam*, ejuſdem (*h*).

Abſinthium alpinum ſecundum Ponæ (*i*) quantum ex icone conjectari licet, non ad hoc, ſed ad Abſinthium tertio loco recenſendum potius pertinet. Demum *Artemiſia foliis pinnatis, ramis aſcendentibus hirſutis, floribus globoſis pendulis, receptaculo*

(a) *Enum. helv. p.* 695

(b) Licet certæ notæ non adſint Abrotani, Artemiſiæ, & Abſinthii genera diſtinguendi, antiquiſſima hæc genera confundere, & uno nomine Artemiſiæ uti cum mihi non placeat, eo quod hæc genera habitu quodam externo ſatis diſtinguantur, Abſinthium non Artemiſiam vocavi; & præterea Hallerianum nomen hoc Abſinthium alpinum ab aliis bene non ſecernit.

(c) *Ic.* 462.

(d) *P.* 1. *p.* 81. *T.* 71.

(e) *It. alp. p.* 29. *Tab.* 3. *fig.* 1., & *p.* 328.

(f) Deſcriptio enim Scheuchzeri ita brevis, & icon, & ſtirps ita male expreſſa ut non liceat eruere, num de hoc Abſinthio cogitaverit.

(g) *De Abſinthio p.* 75.

(h) *Hiſt. iii. p.* 185.

(i) *Monte Baldo p.* 218.

culo papposo Linnæi (*l*), ſeu *Artemiſia caulibus ſimpliciſſimis*, *foliis pinnatis*, *laciniis linearibus parallelis*, *floribus ſolitariis* (*m*) ejuſdem diverſa eſt a noſtro Abſinthio.

Eſt huic Abſinthio alpino radix dura lignoſa: caules ad ſummum Spithamæi, vix tomentoſi. Folia radicalia plura, compreſſa, ſericeo villo nitentia, non tomentoſa, duplicato trifida, laciniis linearibus, fine nunc acuto, nunc obtuſiuſculo. Caulina folia pinnata pinnis indiviſis, ſumma ſeſſilia; ex horum alis longa ſerie naſcuntur pediculi ex bombacina hirſutie incani, flores ſolitarios ſuſtinentes. Flores magni ſunt, aurei. Calix amplus, calycis ſquammæ virides ora nigra, intus citrini coloris. Calix qua parte pediculo jungitur tomentoſus: receptaculum nudum. Humiliora ſpecimina magis tomentoſa ſunt.

Reperi copioſe in horrido abrupto ſupercilio altiſſimi collis ſupra *Jaillon*. In Auguſtæ Prætoriæ alpibus etiam naſcitur, ſimilibus locis.

AB-

(l) *It. Gothl. jul.* 13. *cum fig.*, & *H. Upſ. p.* 218.
(m) *Ad Stockolm.* 1741. *p.* 205.

ABSINTHIUM ALPINUM; CANDIDUM, HUMILE C. B. pr. 71.

Tab. I.

ALTERA hæc eſt *Genepì* ſpecies, quæ in editiſſimis jugis alpium Valdenſium potiſſime frequentiſſima eſt, & a reliquis Abſinthiis alpinis diſcrepat, floribus majoribus, aureis, umbellatis, quod diſcrimen primus adnotavit doctiſſimus Hallerus (a). Nomen ei ſequens indidit *Artemiſiæ floribus umbellatis foliis petiolatis palmatis*, *ſericeis* aſſeverans eſſe certo *Abſinthium alpinum*, *candidum*, *humile* C. B. a Burſero lectum in M. Gletſchberg Valleſiorum.

Eo quod nulla uſque nunc exhibita ſtirpis hujus figura ſit, idcirco delineandam, & incidendam curavimus, & brevi, nervoſæque Halleri deſcriptioni pauca ſuperaddam, quæ raram alibi hanc ſtirpem magis definiant. Folia pinnata ſunt, ut ait Hallerus, pinnis ad duo, & tria paria palmatis, & hæ pinnæ ſœpius quinquefidæ, interdum quadrifidæ ſunt laciniis anguſtis, & acutis. Folia caulina, quæ rara ſunt, non differunt niſi paucioribus laciniis, de cœtero etiam petiolata ſunt. Caules incani, ſpithamæi quando altiores, & aliquando ita breves ut vix biunciales ſint.

Dixi oriri abunde in *vallibus Valdenſibus*; adinvenitur etiam in Monte *Ceniſio*, in *valle Lantii*, *Auguſtæ Prætoriæ*, aliiſque alpibus, ſed parcius.

AB-

(a) *L. c. p. 694.*

ABSINTHIUM FOLIIS RADICALIBUS MULTOTIES PINNATIS; CAULINIS PINNATIS, LONGE PETIOLATIS; FLORIBUS PARVIS, RARIS SESSILIBUS.

Tab. II.

Tertia hæc Abſinthii ſpecies a primo diſcrepat foliorum radicalium pinnis tenuioribus, & floribus ſeſſilibus non petiolatis; a ſecundo floribus minime umbellatis, ut alia omittam diſcrimina ex ejus deſcriptione petenda.

Folia ſericea habet tenuius, quam in præcedenti diviſa ſegmentis anguſtioribus, & longioribus. Folia nempe, quæ etiam longe petiolata ſunt, pinnis componuntur ſœpius ad tria paria, & pinnulæ iterum inciſæ ſœpe ſunt, & corniculatæ. Caulina folia ſimiliter longe petiolata, & pinnis ad duo, aut tria paria pinnatis, pinnis rariſſime non ſimplicibus; in alis foliorum reſidet ſeſſile floris capitulum ſimile flori Abſinthii *alpini ſpiccati* (*a*) &c., ſed multo minus. Sericeo incana tota ſtirps eſt cauliculis tenuibus, & ſemipalmaribus.

In monte *Ceniſio* ad ſcopulos infra prata *Los-Laros* collegi hoc Abſinthium, de quo nil apud auctores ſcriptum video. *Abſinthii ſecundi Ponæ* icon noſtrum hoc videtur exprimere.

Abſinthia alpina apud Alpinas Gentes ubique *Genepì* dicuntur, & iis utuntur ad multos morbos; egregie, & potenter ſudores cient, iiſque Medici noſtrates cum ſucceſſu utuntur iis in morbis, in quibus e re eſt vehementia ſudorifera adhibere.

VIO-

(a) *V. T. 1. f. 2.*

VIOLA ALPINA MINIMA NUMMOLARIÆ FOLIO.

Bocc. *muſ. p. 2. p.* 163. Raji. *hiſt. tom.* 3. *p.* 510.
Viola *alpina nummolariæ folio* Bocc. muſ. p. 2. Tab. 127.

Tab. II.

Viola, cujus hiſtoriam, & deſcriptionem aggredior, naſcitur inter diffractos lapides ſummi, & editiſſimi jugi *Col* de la *Fema morta*, per quod ex alpibus Valderianis ad Nicienſem comitatum via eſt. Eam ibi collegi anno 1752. cum præcipites, ſæpe abruptos, planeque horridos illius montis ſcopulos non ſine vitæ diſcrimine perluſtrarem. Sola etenim inter ſaxa & nivem inhabitat montis verticem reliquis ſtirpibus plane deſertum.

Quamvis brevis admodum ſit Bocconi deſcriptio, & rudis, quam exhibet icon, utramque tamen cum mea Viola conferens eas reperio notas, quibus comprobetur revera hanc illam Violam eſſe, cujus Bocconus meminit. Magnitudo totius plantæ ſiquidem, foliorum forma, quæ revera inter nummolarium, & alſinem eſt, floris demum color a Boccono adnotatus ſatis bene reſpondent; ſed quod evidentius argumentum præſtat, eſt ſtipularum in hac Viola forma, & poſitio, quæ non obſcure ex icone Bocconi colligitur. Verum quidem eſt Bocconi Violam ex montibus Corſicæ, meam ex Valderianis natales ſuos trahere; at quis ignorat alpium etſi ſub diverſiſſimo cœlo poſitarum ſimile ingenium eſſe, & eaſdem in utriſque ſtirpes creſcere. Diſerte admodum, & egregie hac de re loquitur Clar. Linnæus (*a*) obſervans maximam par-

(a) *Proleg. ad floram Lapponicam a* §. 7. *ad* 15.

partem ſtirpium Alpium Lapponicarum, etiam in Helveticis Alpibus reperiri, imo in Monte *Ararat* ſtirpes creſcere, quæ in Alpibus Lapponicis etiam naſcuntur: quid plura? Non paucas ipſe Bocconus enumerat ſtirpes, quæ & in Corſicæ montibus, & in Sabaudicis Alpibus creſcere animadverterat. Verum ad ejus deſcriptionem veniamus.

Radix filiformis duriuſcula, & ſubpurpurei coloris varios plerumque mittit caules, primum ſubrubentes, dein virides, ſeu potius varia mittit capita in cauliculos abeuntia. Cauliculi erecti ſunt, nunc ramoſi, nunc minime; toti fere ſquammis tecti, quæ ſtipulæ ſunt aut novorum, aut veterum foliorum; ex alis ſtipularum copioſa oriuntur folia cordato-acuminata, quæ ſemuncialibus inſiſtunt pediculis. Folia duriuſcula ſunt, tantillum venoſa, glabra, nihil omnino in ambitu denticulata, ſed integerrima. Inter folia ex iiſdem alis pedunculi floriger i pediculis folioſis altiores. Flos non magnus ut in Viola grandiflora, nec minimus, ſed æqualis fere cum Viola martia amplitudinis; color floris cæruleus cum nigris radiis: trium inferiorum petalorum ungues albicant. Nectarium breve: floris odor vix aliquis. Ad ſingulos pediculos hæret ſtipula, quæ foliolum eſt lineari-tridentatum, dente medio longiori. Fructum maturum non vidi. Tubæ apicem craſſum, & perforatum memini obſervaſſe.

Nullam Auctores Botanicos diligenter evolvens Violam inveni, quæ ad hanc referri poſſit. Notas, quibus a reliquis diſcriminatur, conſtituunt, folia omnia cordato-acuminata integerrima, ſtipulæ tridentatæ, & ramoſus, ſeu cauleſcens, licet humilis, plantæ habitus. Ex hiſce omnibus perſpicuum erit neutiquam confundi poſſe cum *Viola paluſtri rotundi-folia glabra* Moriſoni (*b*), quæ ab Hallero (*c*) *Viola acaulis foliis reniformibus appellatur*. Qui noſtram cum ea conferet, jam apertiſſime diverſam eſſe concedet. ACHIL-

(b) *Hiſt. Oxonienſ. Tom.* II. *p.* 475.
(c) *Enum. ſt. helvet. p.* 501.

ACHILLEA FOLIIS PINNATIS, LANUGINE TOTIS OBDUCTIS, FLORIBUS ALBIS UMBELLATIS. Hall. En. helv. pag. 713.

Tab. II.

Ex radice repente ſubnigra, & fere lignoſa oriuntur cauliculi quandoque plures, quandoque unus, quorum altitudo palmum non excedit. Folia ad radicem plurima, eaque ex longo plano petiolo elliptico-oblonga forma figurata. Caulina ſimilia ſunt, ſed breviori nituntur petiolo, ita ut ſumma ſeſſilia ſint. Omnia pinnata, & pinnas exhibent nunc lineares indiviſas, nunc trilobas, aut tribus dentibus profunde ſectas. Maximopere tomentoſa ſtirps eſt tam denſo villo prædita, ut ſub illo pinnæ, & earum dentes ferme occultentur. Idcirco, quo foliorum figura, & pinnarum varia compoſitio pateret, duo foliola diſtincte delineari voluimus. Cauliculos umbella terminat, quæ fit ab octo perſœpe floribus ſemunciali pedunculo gaudentibus. Calycem floris componunt plurium ordinum ſquammæ, quarum exteriores tomentoſæ. Omnes pallide virent oram habentes nigram, criſtatam, ſeu potius fimbriatam; ſemifloſculi octo, vel decem, albi, ad limbum inciſi, fere quadranguli; floſculi lutei viginti circiter; ſemina ſequuntur tetragona nuda fuſci coloris: floſculis, & ſemifloſculis interjacent ſquammæ memoratis calycinis ſimiles, unde receptaculum paleaceum.

Primus omnium hujus herbæ meminit Fœlix Platerus, ex quo habuit Joannes Bauhinus, & appellavit *Millefolium alpinum, incanum flore ſpecioſo* (*a*). Sub hoc nomine etiam indicarunt Robertus Moriſon (*b*), Rajus (*c*), Tournefortius

 (*d*),

(a) *Hiſt. pl. iii. pag.* 148.
(b) *Ox. iii. pag. 39. T. xi. f.* 2.
(c) *Hiſt. pl.* 347., *& Syll. ext. p.* 182.

(*d*), & Joannes Jacobus Scheuchzerus (*e*). Sub eadem etiam appellatione venit in Chabræi Sciagraphia cum eadem prorſus icone, & deſcriptione. Bocconus eam diverſe indicavit ſequentibus nominibus *Millefolium alpinum tomentoſum*, *odoratum nanum* (*f*), *millefolium tomentoſum odoratum* (*g*), *Millefolium alpinum*, *humile*, *incanum*, *odoratum flore albo* (*h*). Prima duo Bocconi Synonima etiam enumerat Joannes Jacobus Scheuchzerus, ſed Bocconus nullum de Bauhini nomine verbum facit.

Si deſcriptio excipiatur, qua Hallerus ſtirpem hanc illuſtravit, nihil boni eruere licet ſive icones, ſive deſcriptiones conſulantur. His de rationibus confido pleniorem, quam dedi, ejus hiſtoriam acceptam futuram eſſe.

In Valeſiæ Montibus ſuam invenit Fœlix Platerus, Scheuchzerus in altiſſimis Averſanis, & Prægallienſibus jugis, nec non in Furcæ altiſſimi Montis boreali parte. Ibi etiam lecta fuit a Præcl. Hallero; Bocconus utriuſque Montis Ceniſii indigenam facit, ſed copioſius adhuc naſcitur ubique in ſummis ſcopuloſis, & nivoſis Alpium Cottiarum jugis. Alpicolæ Montis Ceniſii cum *Genepì* confundunt, & herbam *della rotta* etiam vocant, quod etiam jam ſuo tempore adnotaverat Bocconus (*i*). Cæteri alpicolæ diſtinguunt *Herbam della rotta*, & *Genepì*, ſed *Genepì* nomen neque unam eandemque *Abſinthii alpini* ſpeciem perpetuo ſignificat; *hæc Herba della rotta* longe differt ab ea, quam Matthiolo indicavit Cortuſus, & poſt J. Bauhinum Chabræus in ſua ſciagraphia recenſuit, & hoc quidem de diſcrimine jam dubitaverat Bocconus (*l*). Hujus Herbæ della rotta integra, & abſoluta deſcriptio infra tradetur.

Aro-

(d) *Inſt. p.* 496.
(e) *It.* 2. *p.* 138. *in itinere vero iv. p.* 338.
(f) *Muſ. pl. p.* 166.
(g) *L. c. Tab.* 120.
(h) *Muſ di ſper. pag.* 191.
(i) *Muſ. pl. p.* 166.
(l) *Muſ. di ſper. pag.* 191.

Aromatica ſtirps eſt hæc Achillea guſtu acri, & amaro; magnæ eſt æſtimationis apud omnes Alpicolas. Utuntur ea ſicuti *Genepì* ad ſudorem pellendum, ad ventriculi & abdominis dolores, quos non raro afferunt gelidæ nivales aquæ, quas bibunt. Nulla domus ea caret, & ipſis eſt tamquam medicina quædam univerſalis.

ACHILLEA FOLIIS INTEGRIS, ODORATIS, CUNEIFORMIBUS, IN APICE DENTATIS.

Tab. II.

Pauci Botanici eam viderunt Achilleam, quam nunc deſcribendam ſuſcipio. Olim Antonius Cortuſus hanc Achilleæ ſpeciem ad Matthiolum miſit (*a*) *Eupatorium Meſues flore albo vocans*, eique ſignificavit *Herba rotta* in Pedemontio, alibique vocari, & multam naſci in Valle di *Lanze*, & in *Valle Sanctæ fidei Patavinorum*. Joannes poſtea Bauhinus (*b*) a Valerando Dourez plantam hanc cum deſcriptione acceptam commemorans, Dourez deſcriptioni ea addidit, quæ Antonius Cortuſus ad Matthiolum ſcripſerat. In Chabræi Sciagraphia (*c*) icon, & deſcriptio Bauhiniana repetuntur. Robertus Moriſon (*d*) appellat *Ageratum Alpinum latiore, & rotundiore folio*. Rajus Joannis Bauhini deſcriptionem (*e*) referens monet propter flores radiatos ad Ptarmicam eſſe referendam. Neque poſt hos Botanicos ulla amplius facta hujus herbæ mentio eſt.

Ex radice lignoſa, nigra, varie inflexa, ceſpitis inſtar caules oriuntur ſpithamam circiter alti, filiformes, rotundi, virides, ad quorum radices folia plura congeruntur, in caule cæterum rara. Craſſula, ſuccoſa, glabra, cuneiformia, ſeſſilia ſunt, ex anguſto principio ſenſim in ſubrotundam formam ampliata. Foliorum apex in primis foliis ſeptem dentatus; quinque dentatus vero in ſecundis; in ſummis tridentatus, aut etiam integer.

Cau-

(a) *In Epiſtola editu in Commentariis Matthioli poſt Auctoris præfationem*.
(b) *Hiſt. iii. p. 1. p.* 144.
(c) *P.* 368.
(d) *Ox.* 42.
(e) *Hiſt.* 364.

Caulis terminatur corymbo florum, ſeu radiis ſex, aut novem, aliquando etiam paucioribus, ſubincanis, uncialis, aut ſemuncialis longitudinis, quorum quilibet fert florem unum, rariſſime duos. Calix cylindricus potius eſt, quam hemiſphæricus, ab inæqualibus, viridibus, imbricatis ſquammis conſtitutus. Semifloſculi ovato - quadranguli, albi, octo plerumque, nunc uno, nunc duobus dentibus inciſi cum tuba bicorni. Floſculi autem albi etiam ſunt a 10. ad 20., quinque partiti, eorumdemque ſtamina quinque ſuſtinent antheras luteas coalitas, quibus interjacet tuba bicornis, lutea, floſculis altior. Thalamus floris paleaceus eſt.

Placuit Achilleam, non Ptarmicam, vocare, Clariſſimorum in re Botanica Virorum veſtigiis inſiſtendo, qui Millefolii, & *Ptarmicæ* genus conjunxerunt; nulla enim ſuppetit nota hæc duo genera diſtinguendi ſive folia, ſive calycem ſpectemus; a quibus unice peti poſſet. *Achillea* ex. gr. *foliis pinnatis*, *lanugine totis obductis*, *floribus albis umbellatis* Hall. calycem habet hemiſphæricum, folia vero millefolii æmula, & inter millefolia recenſuit Tournefortius. Quæ vero eidem Auctori *Ptarmica alpina*, *tanaceti folio*, *fl. purpureo eſt*, calycem oſtendit cylindricum; in *Ptarmica* demum *alpina matricariæ folio* Triumf. obſ. 88. calycem conico cylindricum eſſe animadverti; unde patet optimo omnino jure Ptarmicæ, & Millefolii genera in unum reduci.

Oritur in locis ſiccis, & ſaxoſis ſecus torrentes in Valle Lantii, uti quoque in Alpibus Valderianis, & Vinadienſibus, ubi maximi habetur pretii ad omnes morbos. Vehementem aromaticum odorem tenet, qui omnino exhibet odorem *Balſamitæ minoris* Dod. pempt. 295. ejuſq. vires habere obſervatio docet.

VIO-

VIOLA FOLIIS OVALIBUS, INTEGERRIMIS; UNIFORMIBUS, PEDUNCULIS CAULINIS.

Tab. III.

EODEM prorſus loco, quo *Campanula plerumque multicaulis, uniflora, foliis ovatis ſeſſilibus integerrimis*, collecta & eſt hæc Violæ ſpecies, quæ radicem habet longiſſime inter diffractorum ſcopulorum lapides repente, & varia dein fundentem capita, ad quæ multa naſcuntur folia ovalia, tenera, ſuccoſa, glabra, minime venoſa, obſcure virentia, & longe petiolata. Hæc folia cauliculum ſine ordine exornant uncialis ad ſummum altitudinis, qui deinde in ſummo producit ex alis foliorum duo, ſed frequentius unum pediculum uncialis longitudinis cum flore magno nitide purpureo; *Violæ montanæ cæruleæ grandifloræ* H. R. Par. adinſtar, ſed paullo majoris & obſcurioris coloris. *Calyx*, *flos*, *tuba* nihil differunt, & niſi folia diverſitatem oſtenderent, eamdem diceres.

Folia tenera cum ſint, ad ambitum uno, alterove loco nonnunquam eroſa ſunt, ut crenas mentiantur; videant ideo Botanici num ad noſtram ſit deducenda *Viola petræa, buſambarenſis, craſſulo, crenato ocymi folio flore majore inodoro cæruleo venis candidis diſtincto* Cupani (*a*).

Viola acaulos flore foliis multo majore Hall. en. 502. diverſa a noſtra eſt foliis ſolidioribus, & dentatis.

SE-

(a) *Hort. cath.* 230.

SEDUM ERECTUM, RAMOSUM, FOLIIS PLANIS, FLORIBUS ALBIS LONGE PEDUNCULATIS.

TAB. III.

RARISSIMAM exhibeo Sedi ſpeciem, de qua nullam plane notitiam apud rei Herbariæ Scriptores reperire datum eſt.

Cauliculus ei tenuis, filiformis, erectus, ramis hinc inde & ſine ordine diffuſis; folia ad ramificationes potiſſimum apponuntur fere ſeſſilia, tenera, ſuccoſa, venoſa ſunt, & veluti ex adſperſa pruina *Meſembryanthemi, chryſtallini plantaginis folio undulato* (*a*), adinſtar pulchre nitentia. Foliorum forma ex elliptico acuminata, ſed hæc forma quidem in primis & ſecundis potiſſimum ſe ſe monſtrat; nam poſtrema admodum variant nunc anguſta, nunc fere rotunda. Rami ſinguli in tenuiſſimos pedunculos abeunt ſemuncialis, aut etiam uncialis longitudinis, qui florem ſuſtinent album pentapetalum, calyce quinquefolio exceptum. Corolla patens eſt, & calyce amplior. Petala elliptica ſunt, paullıſper acutiora, quam icone repræſentetur, extus leviſſime virent cum in interiori facie albiſſima ſint; ſtamina decem ſunt, alternis brevioribus; & circumdatur ab iis ovarium, quod ex quinque coalitis vaginulis fit. De fructu, & ſemine nihil licet addere, quoniam maturitatem ſemina nondum cæperant, quo tempore ſtirpem hanc collegi, quæ nullibi deinceps obvia fuit, nec illius loci denuo inviſendi ſe ſe poſtmodum obtulit occaſio. Eam reperi anno 1746. ſub initium Auguſti menſis in Valle Valdenſium S. Martini ſecus viam, quæ ab oppido *Le perrè* ducit ad

(a) *Dill. Hort. Elth.*

ad oppidum *Pralles* . Viam ibi importuni impediunt ingentes lapides ex altiſſimis proximis rupibus decidui, ſub quorum concamerationibus ſe ſe abſcondit.

Quandoquidem Sedi hujus folia aliquomodo ad *Lentis* fructus figuram accedunt, dubitare aliquis poſſet, num de hoc Sedo intellexerit Mauritius Hoffmannus, qui *Aizoi, ſeu Sempervivi* ſpeciem ex Monte Baldo ſequenti nomine deſcribit. *Aizoum* , ſive *Sempervivum alpinum M. Baldi fol. lenticulatis flor. non punctatis* (*b*). Hujuſce Sedi, quod Baldi Montis indigenum facit Mauritius Hoffmannus, nulla plane cognitio ab iis, qui Veronenſes ſtirpes deſcripſerunt, eruitur; & præclariſſimus, amiciſſimuſque vir Joannes Franciſcus Seguier, qui Veronenſem agrum, montemque præcipue Baldum diligentiſſime perquiſivit, doctiſſimeque illuſtravit; cum eum de Sedo hoc Mauritii Hoffmanni per literas interpellaſſem, certiorem me fecit nullum ſibi adhuc Sedum occurriſſe, quod cum memorato conveniret. A clar. Hoffmanno recenſitum Sedum minime ſiluit Chriſtianus Mentzelius, ſed Hoffmanni nomen repetens *albis floribus* eſſe ſuperaddit (*c*).

Quod pluribus ſtirpibus, & nonnullis etiam Sedi ſpeciebus contingit, ut foliorum color per ætatem ex viridi in rubrum colorem degeneret, id mihi domum, itinere abſoluto, poſtmodum repetenti in Sedo hoc contigit obſervare; & ſi ruber color acidum indicat quemadmodum a doctiſſimo Linnæo (*fund. bot.* 364., *Syſt. nat. editio Lipſ. anni* 1748. p. 218., *Phil. bot.* 286.) affirmatur; optimo jure conjicere licebit communes cum hoc Sedo eas omnes virtutes eſſe, quas habent non paucæ Sedi ſpecies, quæ acido ſapore donantur.

SA-

(b) *Del. Hort.*
(c) *Ind. Univ.*

SAXIFRAGA FOLIIS PALMATIS, CAULE DENSE FOLIOSO, ET FLORIGERO.

Tab. III.

Auctores, qui de re Botanica ſcripſerunt, quotquot habere potui, diligenter evolvens nullum ab iis fieri verbum video de hac Saxifraga, cujus locus natalis eſt Alpis *Albergian* in quodam humido, & ſcopuloſo receſſu.

Villoſa, & viſcoſa in univerſum eſt; folia ad radicem multa in orbem congeſta, craſſa, profunde, & obtuſe quinquedentata. Caulis vix digitalis, folioſus, foliis longe petiolatis, profunde; & inæqualiter aut quinque, aut tribus etiam dentibus ſectis. Ex alis pedunculi folioſi nunc ſimplices, nunc ramoſi, flore albo ſingulis ramis inſidente. Folia floralia ad ortum florum poſita integerrima: ovarium ſub flcre eſt, maturum non vidi.

A notis huc uſque Saxifragis, ut exiſtimo, diſcriminatur *caulibus denſe folioſis*, *& florigeris*. *Saxifraga foliis brevibus palmatis denſiſſime congeſtis* Hall. (*a*) humilior eſt, flores habet potius umbellatos petiolis unifloris, præterea nullam nec villoſitatem, neque viſciditatem oſtendit. *Saxifraga tridactilites groëlandica*, *cauliculis valde folioſis* Dill. (*b*) folia triloba habet cauli appreſſa cauliculis, poſtquam nudi facti ſunt, umbellas florum ſuſtinentibus. *Saxifraga* demum *foliis omnibus* an-

(a) *Enum. helv.* 404.
(b) *Elth. p.* 337. *T.* 253. *f.* 329.

anguſtis, *petiolatis in apice tridentatis*; *Caule folioſo*; *ramoſo*; *viſcido* (*c*) a noſtra diſcrepat *foliis longe petiolatis*, *profunde trifidis & ramis nudis*.

Pleræque alpinæ Auctorum Saxifragæ noſtris etiam in Alpibus reperiuntur; duas alias teneo plane novas, & alio opere, ſi Deo placuerit, deſcribendas cum aliis non paucis noviſſimis noſtratibus ſtirpibus.

VE-

(c) *Hall. l. c.*

VERONICA CAULE SIMPLICI, FLORIBUS CONGESTIS TERMINATO, FOLIIS OVATO-ACUTIS, DENTATIS.

Tab. III.

Firmis, duriuſculis cauliculis ſe ſe erigit Veronica hæc, quam in ſaxoſis ſummæ Alpis *Albergiam* dictæ ſupra oppidum Fæneſtrellarum poſitæ adinvenimus. Cauliculi rotundi ſunt digitalis altitudinis, tria plerumque ex oppoſito naſcentium foliorum paria habentes, folia ſeſſilia ſunt, erecta, ovato-acuta, quinque aut ſex dentium paribus. In ſuperiori facie ferme glabra ſunt, in averſa rugoſa, nihil hirſuta; flores in ſpicam laxam breviorem congeſti, capſula cordato-ovalis cum multo ſemine.

Non video ab Auctoribus Botanicis commemoratam hanc Veronicam, niſi aliqua ex Michelianis num. 10. 11. 12. (*a*) recenſitis ad hanc ſit referenda. Procul dubio diverſa eſt a *Veronica*, *caule non ramoſo*, *floribus congeſtis terminato*, *foliis ovatis pene glabris* Hall. (*b*), foliis non crenatis, firmioribus, ſed dentatis, & in averſa parte rugoſis. Folia deinde in Veronica memorata Halleri licet

(a) *Mich. H. flor. p. 99.*
(b) *Enum. p. 53., Tab. xii. f. 2.*

multum varient (*c*), non tamen eam formam ovato-acutam acquirunt. Præterea Veronica illa ſæpius cauliculos habet inflexos, & reſupinos; hæc recta firme ſe ſe erigit.

VE-

(c) Mirum dictu, quantum variet hæc Veronica: nunc folia ſenſim decreſcunt, ut ſuperiora lineari elliptica ſint; nunc æquali fere magnitudine progrediuntur; nunc contraria omnino ratione prima cum parva ſint, quæ ſequuntur majora fiunt, poſtremo florum capitulo ſuppoſito, omnium maximo. Foliorum crenæ quoad numerum etiam inconſtantes, & in quibuſdam ſpeciminibus fere deficiunt. Altitudo incerta eſt: teneo ſpecimina a ſemunciali ad digitalem.

VERONICA REPENS, EX ALIS SPICATA, FOLIIS ROTUNDIS, FIRMIS, GLABRIS, DENTICULATIS.

Tab. IV.

HÆc Veronica, cujus nullam diſtinctam hiſtoriam detegere datum eſt apud Auctores Botanicos, vulgatiſſima eſt in Alpibus Pedemontanis. Alpes *Cottiæ*, *Valderianæ*, *Vinadienſes*, *Sabaudiæ &c.*, ubique copioſe habent, nec ea deſideranda venit in Alpibus etiam Nicienſibus. Magnæ æſtimationis eſt apud nos, & antefertur ſeu *Veronicæ ſupinæ vulgatiſſimæ officinarum* C. B., ſeu Veronicæ *teucrii veri* nomine (*a*) a Berolinenſibus Medicis celebratæ.

Duris, rubentibus, nodoſis, & lignoſis virgis, & ſæpe ramoſis repit, uti *Veronica ſupina vulgatiſſima*, folia oppoſita naſcuntur, firma, dura, utrinque glabra, nitentia, minutiſſime denticulata; ex nodis, ad quos folia oriuntur, radiculas ſæpe demittit, quibus firmiter telluri inhæret, & ex ſummis alis florum denſa ſpica cum pedunculo unciali. Flores in icone male exprimuntur, nec optime in flore, quem ſejunctim pingi curavimus. Flos, qui colorem exhibet cæruleo-violaceum, difformis eſt; ſegmentum nempe ſuperius ovatum, amplum, minora, & anguſta lineari-rotunda lateralia, cum infimo adhuc anguſtiori. Fructus ſequitur oblongus, cordatus, polyſpermus.

Foliis maxime glabris & duris nihil omnino aut ſtrigoſis, aut hirſutis differt a *Veronica ſupina*, & *vulgatiſſima*. Videndum num ad noſtram pertineat *Veronica mas repens pirenaica*, *folio longiori*, *glabro* ſchol. Bot., Plukn. *phitogr. Tab.* 233. *fig.* 1. Tourn. *inſt.* 143.

AN

[a] *Act. Berolin. Vol. II. n.* 5.

An ARETIA GLABRA, OBTUSI-FOLIA, UMBELLIFERA. Hall. helv. 486.

Tab. IV.

Radicula eſt huic Aretiæ ſubfuſca, & repens, ex qua foliorum roſulæ plures aliquando, ſed ſæpius unica. Lingulata folia ſunt, elliptica, fine obtuſe acuminato, tenera, venoſa, dilute virentia, & glabra. Inter hæc, ſed non e roſularum centro, ſcapi exeunt filiformes, variæ altitudinis ab unciali uſque ad palmarem altitudinem umbellam florum ferentes, quorum radii, ſeu pedunculi florigeri, inæquales. Frequentius duo, aut tres ſunt, raro plures, & ad ortum pedunculorum ſtella ex quinque foliolis acutis inæqualibus. Calix floris ſemiquinquefidus luteo-vireſcens. Tubus floris cylindricus, brevis ſegmentis ovatis integerrimis. Antheræ in collo corollæ ſitæ. Floris, qui cum umbilico luteo pallide rubet, centrum ut in heliotropio plicatur, plicis glandulas nectariferas occultantibus. Fructus intra calycem maturat rotundus, qui quinque valvis aperitur, & ſemina nigra, quodammodo reniformia continet.

Flores in hac Aretia conſtanter ſatis naſcuntur umbellati; varietas tamen flore ſingulari mihi ſe ſe obtulit in Monte Ceniſio ad ſummas rupes *la Turra*, eaque carebat calyce communi. In jugo etiam editiſſimo Alpis *Jaillon* mixtim naſcitur utraque Halleri (*a*) *Aretia villoſa*, *ſcapis* nempe *unifloris*, & *multifloris*, quæ cum ſolo numero floris radiorum differant, in reliquis ſimiles, in unam jungi ſpeciem poſſe exiſtimarem, eo vel maxime quod in duabus etiam aliis Aretiis eandem variationem deprehenderim: in *Aretia*, nempe, *foliis linearibus*,

(a) L. c.

bus , *ſcapo paucifloro* Halleri (*b*) , quæ varietas jamdudum Botanicis nota eſt ; & in altera *Aretia* (*c*) in ſummis noſtrarum Alpium herbidis jugis frequentiſſima , & cujus copiam mihi fecit amicus meus ſingularis D. Gagnebin in ſummo Pyrenæorum Monte *du Canigou* repertam . Ea omnino accedit *Aretiæ foliis ciliatis*, *linearibus*, *floribus umbellatis* Hall. (*d*) foliorum durorum obſcure virentium roſulis, umbellarum conformatione, floribus, qui purpureo-violacei ſunt ; ſed differt *foliis ne minimum quidem ciliatis* .

Quæ a nobis exiſtimatur eſſe *Aretia glabra*, *obtuſi-folia*, *umbellifera* Halleri, multa naſcitur in herbidis, nivoſis jugis *Du Vallon* ſupra *cels* in Valle Exilliarum , & copioſe etiam in utroque Monte Ceniſio . Dominus Valle (*e*) , qui inſignis ex-

(b) *L. c.*

(c) Raro apud nos occurrit *Aretia foliis linearibus , glabris , ſcapo paucifloro* Hall.

(d) *L. c. num* 5. *T.* 7.

(e) Hujus egregii Viri cum in rem herbariam merita non exigua ſint, mihi liceat hic ejus vitam breviter indicare. Fuit is Medicinæ Doctor Taurinenſis, qui tum Alpium, tum agri Taurinenſis plantas ſedulo inquiſivit . Cum magna flagraret herbas, & naturalia quæque noſcendi cupiditate, avide occaſionem arripuit , quæ ipſi ſe ſe obtulit Corſicam petendi : anno enim 1747. exercitum noſtrum ſecutus eſt Medici munere fungens . Quanta diligentia potuit , & quantum per ipſi concreditum officium licuit , herbas, ſemina, conchilia, inſecta, & quæ reliqua ſibi obvia erant , collegit . Sibi interim non cavens , & nulli labori parcens ſub fervido cœlo, & calidiſſima tempeſtate, febri ardente correptus, trium dierum ſpatio miſere e vivis fuit ereptus . Collectio herbaria ad barbaras ignorantium manus poſt ipſius obitum cum perveniſſet , a quibus res inutilis habebatur , peſſumdata fuit , ut ne ejuſdem quidem fruſtulum in Pedemontium devenerit . Quæ reliqua reperta domi ſuæ ſunt hic Auguſtæ Taurinorum ſeu collectiones, ſeu manuſcripta ab illius heredibus coëmi . Doleo tamen non omnia ſua adinveniri potuiſſe . Collectiones duæ ad manus meas pervenerunt tantummodo ; una herbarum quas circa *Savonam* reperit , & raras aliquot continet . Altera illarum ſtirpium eſt, quas anno 1744 obſervaverat , dum Montes , & Alpes *Seguſii* , *Exilliarum* , & *Fæneſtrellarum* perluſtraret . Illarum hiſtoriam ſcripſit juxta Tournefortii methodum diſtributam , & complectitur omnium, quas repererat, ſtirpium deſcriptionem cum loci natalis adnotatione ; ſed hujus utilis , & operoſi laboris libellus unus ſolum repertus eſt , quatuor priorum claſſium herbas recenſens, & deſcribens.

extitit Taurinenſis Botanicus eamdem Aretiam legit ad dexteram viæ, quæ ex Monte *Vallon* de *Chaumont* ad alium ſuperiorem ducit *Craye du credenage* appellatum.

Apud Auctores Botanicos Synonima nulla invenio. Hallerus (*f*) dubitat hanc eſſe poſſe *Androſacem perennem*, *alpinam*, *anguſtifoliam*, *glabram*, & *multifloram* Tournefortii, quam Tournefortii Androſacem ad aliam alibi refert (*g*) ſed memorata a Tournefortio ſpectare potius videtur ad *Aretiam foliis linearibus glabris*, *ſcapo paucifloro* Halleri.

Aretiæ genus ab Hallero eſt inſtitutum, qui vidit has androſaces ſpecies ab *Androſace* Matthioli differre *tubo floris cilindrico*, *calyce non ſerrato*, & *corolla decem glandularum ſub origine ſegmentorum poſitarum* quibus ſtatutis & inter Aretiæ ſpecies locum mereri poſſe videtur rara quædam plantula, in Helvetia nondum obvia, & in Alpibus, quæ Monte Veſulo, & Monte Ceniſio interponuntur longe frequentiſſima, de qua liceat nonnulla hic ſubjicere.

„Ex tenui radicula ea oritur, & humi jacens cauliculis re-„ptat valde ramoſa; rami pene nudi ſunt, & rubent; ad ra-„morum diviſionem denſus eſt floccus foliorum, quæ lanceata „ſunt, ſeſſilia, ex viridi cinerea, breviſſime hirſutula, unciæ „Pariſienſis trientem longa, dimidiæ lineæ latitudine in am-„pliori parte. Inter folia ad ramorum originem unus, aut al-„ter oritur pedunculatus flos magnus, Luteus *Jaſmini Luteì* „*vulgo dicti bacciferi* C. B. fere forma, & amplitudine. Infun-„dibuliformis flos eſt, limbo in quinque lacinias lineari-elli-„pticas, crenulatas, ſœpius inflexas, ſecto: ad ſingularum Laci-„niarum originem ſquammula, & ſub ea glandulæ nectariferæ oc-

(f) *L. c.*

(g) It. helv. 1739. xxxix. Refert nimirum ad *ſedum alpinum alterum lacteo flore pannonicum* Cluſ. *pannon.* p. 489. 490., h. e. ad *Areſiam villoſam*; nec aliter habet in nova opuſculorum ſuorum Botanicorum editione, quæ prodiit Gottingæ anno 1749.

„ occultantur. Antheræ quinque cum filamentis breviſſimis ad „ collum corollæ ſitæ, erectæ, conniventes. Stylus tubo floris „ longior: ſtigma rotundum. Calix tubo floris paulo brevior, „ erectus in quinque longa lineari-acuminata ſegmenta diviſus. „ Fructus intra calycem maturat, qui fit capſula globoſo-acu- „ minata, calyce non omnino tecta, ſemina nigra pauca, ma- „ gna, ex una parte ſtriata, altera concava continens.

Hanc ſtirpem primus deſcripſit Fabius Columna (*h*) *Sedi alpini F. Gregorii Regienſis* nomine. Deinde vero eamdem Tournefortius (*i*) recenſet (*l*) vocans *Auriculam urſi alpinam, gramineo folio, Jaſmini Lutei flore*, quo nomine ſed vitiato (*m*) enumerat Tilli in Horto Piſano.

Novum tandem ex hac ſtirpe (*n*) genus conſtituit Leonardus Sesler (*o*) a celeberrimi viri, nunc in Univerſitate noſtra Botanices Profeſſoris, nomine *Vitaliana* dicta, appellaturque ei *Vitaliana, perennis, repens, foliis oblongis, integris, anguſtis, acutis, caule laxe ramoſo, floribus magnis ſolitariis luteis, petalis inflexis*. Columnæ ſynonimum addit hic Auctor, nil vero innuit de Tournefortii nomine, quod ad hanc plantam pertinere adnotavit Vir naturalis Hiſtoriæ maxime gnarus Joſephus Monti Bononienſis Botanices Profeſſor in noviſſima (*p*) quam fecit ſuorum indicum editione.

D Vi-

(h) *Ecphr. p. alt. p.* 63.
(i) *Inſt.* 122.
(l) Ita ſpecifice *gramineo folio*, & *flore Jaſmini Lutei* indicatur ſtirps hæc, ut pro certo haberi poſſit de hac, & nulla alia Tournefortium intellexiſſe.
(m) Ibi legitur *Auricula urſi, alpina gramineo folio, Jaſmini odore, flore luteo* Tourn.
(n) *Agg. al ſaggio della ſtoria natur. del mar. adriat. del signor Vitaliano Donati pag.* 71.
(o) Diu dubitavi num Leonardi Sesler ſtirps eadem omnino cum noſtra eſſet, ſed omnem dubitationem ſuſtulit in re Botanica maxime verſatus Julius Cæſar Moreni Pharmacopeus Veronenſis, qui *Vitalianæ* ſiccum ſpecimen miſit, quo certior hac de re factus ſum, & omnis mea ſublata eſt dubitatio.
(p) *Indices Botanici, & materiæ medicæ &c. Bononiæ* 1753. *quarto p.* 74.

Videant Botanici, num *ſedum montanum*, *perpuſillum luteolis floribus* Parkinſ. (*q*), & Primula flore *ſubſeſſili foliis linearibus* Linn. (*r*) ad noſtram ſtirpem pertineant.

Dixi ſub Aretiæ genere poſſe comprehendi, ita etiam exiſtimat Illuſtris D. Gagnebin, qui præterito anno hujus ſtirpis exemplar ad me miſit a ſe collectum anno 1730. in ſummis Alpibus Embroduni in monte quodam Abbatiæ de *Boſcodon*, & miſſæ ſtirpi ſequens nomen fecit *Aretiæ cauliculis teretibus*, *foliis linearibus villoſis*, *floribus magnis luteis*, *ſeſſilibus*, *fere umbellatis*.

LE-

(q) *Theatr. Botanicum p. 737.*
(r) *Linn. Amoen. Acad. p. 160.*

LEPIDIUM CAULE REPENTE FOLIIS OVATIS AMPLEXI-CAULIBUS Hall. helv. p. 546.

Tab. IV.

Longiſſime radiculis varie ramoſis, & filiformibus inter lapides repit hæc ſtirps, cujus bonam deſcriptionem primus dedit Joannes Jacobus Scheuchzerus (*a*), & nomen ei dedit *Thlaſpi alpini*, *folio rotundiore carnoſo*, *flore purpuraſcente* Tournefortii, nec Alpina hæc herba fugit egregium Barrelierum. *Thlaſpi* etenim ejus *montanum*, *ſerrato cepeæ folio*, *flore purpuraſcente umbellato* (*b*) huc videtur referendum, uti etiam *Thlaſpi ſubrotundo folio*, *utriculo gruinali* ejuſdem (*c*) ex Halleri obſervatione (*d*), qui poſtremo eam deſcripſit, & novo inſtituto generi *Lepidii* accenſuit.

Barrelieri icon cum minime bona ſit, novam ponimus, cui & noſtram deſcriptionem addimus, quod nonnulla etiam adjungenda habeamus.

Radix igitur, ut diximus, tenera & ſuccoſa longiſſime repens ei eſt, multiceps. Caules digitales ſunt, aut vix ultra, fungoſi, ſuccoſi, ſtriati, ſimplices, incurvi. Folia ex radice aliquot elliptica petiolata, margine integerrimo, aut modice ſerrato; caulina ſeſſilia ſæpius triangularia, apice rotundo, cum alis duabus caulem amplectentibus: omnia craſſa ſunt, ſuccoſa. Umbella denſa florigera; flores coloris dilute violacei; petala ex longis unguibus lineari-ovata; Flores, qui

(a) *It. Alp.* 50.
(b) *Icon.* 848. *obſ.* 365.
(c) *Icon.* 1305. *n.* 11.
(d) *Clar. Juſſiæus Synonimum eſſe credidit* burſæ paſtoris, montanæ, globulariæ folio *Tourn. Hallerus autem ex ſiliculæ acuta figura ad* lepidium *retulit*.

medium umbellæ tenent ſeriores. Umbella, poſtquam flores deciderunt, ſpica fere evadit. Siliculæ ſunt incurvæ, utrinque acutæ cum ſpinula; ex duobus valvis navicularibus componuntur. Semina habent utrinque duo, rariſſime plura.

Creſcit copioſe in Monte Ceniſio in ſaxoſis jugi *Ronche* dicto; in ſummis jugis Alpium Valdenſium etiam collegi.

Siliqua elliptica acuta in ſpinulam abeunte differt a *Thlaſpi*, ſed nonne inter *Drabæ*, aut *Aliſſi* ſpecies enumerari poſſet?

LYCHNIS FLORIBUS UMBELLATIS OCHROLEUCIS, PETALIS OVATIS, FILAMENTIS NIGRIS.

Tab. V. f. II.

Radix huic Lychnidi eſt digitalis, pro plantæ modulo craſſa, obſcure albeſcens, fere lignoſa, varieque intorta, ceſpites roſularum plures ſuper terram extendens, quas componunt folia lingulata, fine plerumque elliptico - acuto prædita, & coſta, ſeu ſulco diviſa, uncialis præter propter longitudinis. Inter folia oritur infirmus cauliculus digitum altus, nodoſus, & ad nodos folia habens conjugata, caulemque amplectentia. Conjugationes tres, quatuorve ſunt. Cauliculus rotundus eſt, & ejus ſummitati inſidet florum umbella; ultimæ nempe foliorum conjugationes porrigunt pediculos, nunc ſimplices, nunc ſemitrifidos ſingulos gerentes florem luteo - pallidum, ſeu ochroleuci coloris. Petala quinque, plana, integra, non emarginata, ſed oblongo - ovata unguibus longitudine calycis. Ad Limbi petalorum initium in quolibet petalo ſquammulæ duæ erectæ. Filamenta decem, quorum quinque corolla altiora erant; omnia vero ex receptaculo orta nullis cum unguibus adnatis, & nigri coloris, cujus coloris ſunt etiam ungues petalorum. Apices ſtaminum didymi, & e viridi cinerei, ſtyli plerumque duo antheris longiores, corniculati. Calyx monophillus, tubulatus, viridis, ore quinqueſido, & fructus unilocularis. Prima folia radicalia vix hirſuta; caulina autem & caulis evidentius, omnium maxime calyx.

Rarus eſt in Lychnidum familia luteus color, ſed plane nova, & omnino ſingularis hæc coloris compoſitio, ut minime

me dubitaverim ex floris, & ſtaminum colore ſpecificum hujus Lychnidis nomen deducere.

Si attendas, benevole Lector, ad floris, & fructus partes, eaſque ſimul compares, videbis adeſſe in hac Lychnide *petala oblongo-ovata, integerrima, cum duobus denticulis ad limbi ortum, & cum calyce tubulato, fructuque uniloculari ſtylos duos, aut tres, ſtamina nulla unguibus jungi, & totam ſtirpem viſciditate carere*; quæſo igitur cuinam ex generibus Lychnidum a pleriſque recentioribus conſtitutis inſerenda erit.

Mei non eſt de Viris doctiſſimis, & in æternum colendis judicium ferre; ſed meam, ſi permittatur, opinionem adducere, dicam libere, quod mihi videtur, Lychnidis nimirum naturaliſſimum & in ſuis ſpeciebus plane cohærens genus non eſſe in tot nova genera reſcindendum, genera plantarum potius eſſe coercenda, quam amplificanda; neque comprobare ſcio invectam apud rei herbariæ Scriptores conſuetudinem, qua, ut cuilibet placet, & prout uniuſcujuſque ſiſtemati commodum venit, ſpecies in genera eriguntur, nominibus aut novis excogitatis, aut, prout arridet, commutatis in maximam ſtirpium confuſionem. Verum utique eſt Lychnidis ampliſſimum genus, tot ſpeciebus onuſtum ulteriores diſtinctiones expoſcere. Lychnidis igitur familia in ordines diverſos dividatur, prout tradendæ plantarum hiſtoriæ cuique videbitur opportunum, quæ diſtinctio tyrones quammaxime juvabit. Id præſtitit optimo ſane conſilio in *Ranunculo ex. gr.* incomparabilis Vir Hermannus Boerhaavius, cujus exemplum ſecutus eſt Doctiſ. Hallerus in *Veronica*, *Viola*, *Alſine*, *Gentiana*, *Pediculari*, *Allio &c.* aliique in aliis; ſed ad ea, quæ reſtant de noſtra Lychnide ſcribenda, deveniamus.

Locus natalis hujus plantæ eſt altiſſimum jugum *Aſſiette* inter *Exilliarum*, & *Fæneſtrellarum* arcem poſitum; legi etiam in parvo monte *Ceniſio* & proximis jugis *Savine*, & *Jaillon*. Oritur inſuper in magno monte *Ceniſio* ad editas rupes *Col*

de

de la fenetra nuncupatas, quæ imminent *vico la Ferriere*.

A nemine auctorum, quos evolvere datum eſt, ſermo de hac Lychnide habetur, niſi fortaſſe de hac intellexerit Bocconus, qui *mus. p. 2. p. 75. Tab. 63.* dicit Montis *Ceniſii* incolam eſſe *Lychnidem rubram montanam, globulariæ capite, & facie*. Sed Bocconus ſuam ex Barreliero deſcribit, qui eodem nomine (*a*) exhibet ic. 498. Uterque ex Fabio Columna (*b*) iconem ex integro mutuati ſunt, ut veriſimile ſit nec Barrelierum, nec Bocconum memoratam Columnæ ſtirpem vidiſſe, cum iconi, quam ſuffurati ſunt, nihil deſcriptionis addiderint. Forſanne Bocconus noſtram in monte Ceniſio adnotavit, & ad ſuperius dictam Columnæ retulit?

Quidquid ſit certum eſt *globulariam, luteam, montanam* Col. diverſiſſimam herbam eſſe, nec oriri in Monte Ceniſio, quem attente, diligenterque plus una vice perluſtravi.

Nomine *Lychnidis minimæ, pyrenaicæ umbelliferæ* Tourn. (*c*) extat noſtra planta in herbario eximii Medici Taurinenſis Laurentii Terranei; fuit is inſignis anatomicus, & edidit de glandulis urethræ tractatum (*d*), præterea Botanicem coluit, & ejus cauſſa in Alpes noſtras multas fecit excurſiones. Immatura, & acerba morte præreptus breves dies duxit vir longiori vita omnino dignus; mortuus enim eſt anno 1714. ætatis annum habens ſeptimum ſupra trigeſimum.

Quas in variis itineribus collegerat ſtirpes juxta Tournefortii methodum in herbarium redegit quatuordecim voluminibus in folio conſtans, quod herbas indigenas plures compre-

hen-

(a) Uti animadvertit Clar. Juſſiæus obſ. in Barrel. n. 659. *rubram* pro *lutea* ſcripſit Bocconus.

(b) Globularia lutea montana, *col ecphr. p. 1. p. 153.*

(c) Hallerus vocavit hanc Lychnidem Tourn., *Silenem floribus in capitulum congeſtis*, quæ tum a noſtra hac, tum a *Lychnide globulariæ capite, & facie* Barrelieri, & Bocconi differens eſt.

(d) *Laurentii Terranei de glandulis univerſim, & ſpeciatim ad urethram virilem novis Taurini* 1709. 8.

hendit cum non paucis ſuper eas obſervationibus. Optimi viri pretioſum hoc monumentum meum fecit meritiſſimus Terranei diſcipulus D. Maſſola celebris Taurinenſis Medicus, cui ab auctore teſtamento fuerat relictum. Ex hoc herbario colligitur optimum hunc virum herbarum cauſſa peragratum eſſe *Montem Veſulum*, *Montem Ceniſium*, *Alpes Bugellenſes*, *Canapicienſes*, *Stamadienſes*, *Maurianenſes*, *Auguſtæ Prætoriæ*, & *Sabaudiæ*, *Montisferratum*; *Albigaunii*, *Garexii*, & *Taurinorum agrum*.

LY-

LYCHNIS ALPINA REPENS SAXATILIS, *quæ* BEHEN ALBUM VULGO, FOLIO LATIUSCULO, ET BREVIORI Ponted. Comp. 128. *eadem fl. purpuraſcente ej.* ibidem.

Tab. V.

Quæ nunc deſcribenda venit Lychnidis ſpecies, ea ſicuti mera *Behen albi vulgaris* varietas enunciatur a doctiſſimo Hallero ; ſed reapſe diſtincta ſpecies eſt , uti ex plantæ deſcriptione, aliiſque animadverſionibus evidenter oſtendemus .

Habet hæc Lychnis cauliculos plures repentes , glabros , nodoſos , varie diſtortos; qui ex una flexuoſa radice exoriuntur: ad nodos ponuntur folia oppoſita bina, rotunda, modice acuminata , glauci ſæpe coloris , pilis breviſſimis evidenter ciliata . Cauliculi nunc ſimplices , nunc ramoſi , rami ex alterutra ala prodeunt ſimplices longis intervallis ; rami omnes ſuſtinent unicum florem *Behen albi* floris omnino ſimilem . Calyx inflatus magnus , ore quinque-dentato . Petala appendiculata , & in duas lacinias profunde ſecta . Hæ Laciniæ nunc lineares ſunt extremo bi - vel tri - dentato , alias ex anguſto ſubrotunde finiunt limbi extremo leviſſime crenulato. Filamenta decem alternis brevioribus , & cum petalorum unguibus connatis , corollam ſuperant paniculatim poſita. Antheræ ſimplices viridiuſculæ albis filamentis incumbunt. Styli tres primum corolla breviores ; deinde antheris tabeſcentibus extra florem longiſſime producti . Fructus rotundo - conicus tribus valvis dehiſcens, ſemina angulata, obſcura copioſe includens.

Naſcitur copioſe inter mobiles lapides, quibus abundant ſæpiſſime Alpium ſcopuli; frequentior eſt in Alpibus Valdenſibus, quam in reliquis.

In rudetis altiſſimorum Montium *Baldi*, & in *Vette* reperit Doctiſſimus Vir Julius Pontedera. Noſtram vero cum illa eamdem eſſe omnino certus ſum, eo quod certiorem humaniſſime per litteras me fecerit laudatus celeberrimus Vir, ad quem olim noſtræ Lychnidis ſpecimen miſeram.

Nunc ergo ad eas veniam tradendas differentias, quibus hæc Lychnis a *Behen albo* diſtinguatur; ſi aliquod quidem argumentum ex loci natalis differentia peti poteſt, adnotabo in primis hanc nonniſi alpinam eſſe, & alpium editiora inhabitare, cum *Behen album vulgare* ſummas alpes non attingat. Ex alpibus in hortum translata nullam ſubit mutationem, & culturæ etiam renititur. *Behen album* vero, uti omnes norunt, ita ſe ſe propagat ut difficile etiam extirpari poſſit; alia certiora diſcrimina planta ipſa ſuppeditat. Lychnis hæc conſtanter cauliculis repetat, nec ſe ſe erigit. Folia ſubrotunda ſunt, & ſæpe ciliata. Cauliculi, eorumque rami, qui ſingulares ſunt, unico magno flore terminantur. *Behen albi vulgaris* folia, licet variæ interdum amplitudinis, numquam ſubrotunda evadunt, & ampliori baſi caulibus adhærent. Caules erecti ſunt, non repentes, & ex alis caulium poſtremis nati pediculi, ſimplices, aut ſemitrifidi, flores ſuſtinentes, caules finiunt.

CAM-

CAMPANULA PLERUMQUE MULTICAULIS, UNIFLORA; FOLIIS OVATIS, SESSILIBUS, INTEGERRIMIS.

Tab. V.

QUÆ nunc deſcribenda occurrit Campanula, montis *Ceniſii* incola eſt, & ſignatim naſcitur in editiſſimo jugo *ronche* dicto eodem loco, quo inventa eſt *Viola*, quam vocavi *foliis ovalibus*, *integerrimis*, *uniformibus*, *pedunculis caulinis*.

Longa filiformis radix pluribus ortum præſtat cauliculis unciam altis, qui foliis ſtipantur alternatim naſcentibus, ſeſſilibus, ovatam amplam formam poſſidentibus. Quemlibet cauliculum flos unus finit pro plantæ ratione magnus, ſemiquinque-fidus, patens, cujus Calyx in quinque longos dentes ſecatur, & evidenter hirſutus eſt. Antheræ ſunt longæ cum ſtilo adhuc longiore tricorni de more gentis. Tenera, & glabra in univerſum planta eſt. Folia in ambitu leviſſime, & ſubtiliſſime hirſuta.

Nihil de hac Campanula commemoratur apud Auctores Botanicos, nec Synonima invenio, quæ ad hanc eſſe referenda videantur. *Campanula caule unifloro* Linnæi (*a*) nulla ratione ad noſtram referri poteſt. *Campanula alpina*, *minima*, *integro acuminato folio*, *flore albo* Pontederæ (*b*), & Seguierii (*c*) ut omittam floris colorem, differt evidentiſſime floribus in capitulum congeſtis.

[a] *Fl Lapp. n.* 85. *Tab.* 9. *fig.* 5. 6.
[b] *Comp. p.* 755.
[c] *Pl. Veron. p.* 178.

CAMPANULA FOLIIS HISPIDIS, CAULE UNIFLORO Hall. *helv.* p. 493.

TAB. VI.

Nova minime eſt hæc *Campanula*, ſed a præclariſſimo Hallero in ſua ſtirpium helveticarum enumeratione recenſita, & deſcripta. Confido tamen acceptam Botanicis futuram ejus, quam hic ſiſto, deſcriptionem icone illuſtratam.

Folia linguiformia, acute terminata, læte virentia, pilis aſpera, tertiam pollicis partem ad ſummum lata roſulam efficiunt, ex qua ſæpe unus, interdum geminus, digitalis, aut minoris longitudinis oritur Cauliculus, plerumque leviſſime piloſus. Cauliculus nudus non eſt, ſed uno alterove folio donatur, quod radicalibus ſimile in ſua origine Caulem amplectitur. Flos unicus, magnus, violaceus, in fauce potiſſimum lanuginoſus, lacinias habens quinque obtuſas ad extra revolutas ad medium floris uſque non pertingentes. Calycem folia quinque componunt lingulata hyſpida, & ſinuoſa, appendiculata cum appendicibus etiam hiſpidis, & ſinuoſis. Antheræ longiſſimæ ſunt, compreſſæ, & inflexæ per breviſſima filamenta cum ſquammis, ſeu valvis nectarii coalitæ: cum in hac campanula etiam quinque ſquammis violacei cum flore coloris embrio, ſeu ovarium tegatur, & comprehendatur. Stylus antheras longitudine ſuperat, coloris primum albi, dein luteo-vireſcentis, ſtigma trifidum gerens cum ſegmentis revolutis, & corniculatis. Fructus immaturus diſſectus tria locula exhibuit. Radix longa, filiformis eſt, flexilis, alba, ex qua ſæpius una, aliquando plures foliorum roſulæ proficiſcuntur.

Neu-

Neutiquam ſilentio prætercam villos, qui folia, & calycem hiſpidum reddunt, in prona foliorum parte, & eorum ambitu præcipue conſpicuos eſſe, & retrorſum duci ſubtilem hoc pacto ſerraturam mentiendo, eandemque plane villorum, aut, ſi velis, ſpinularum diſpoſitionem in calycis etiam foliis obſervari.

Pro locorum ratione firmiores, & denſiores villi ſunt, aut debiliores. Cauliculus etiam ſua altitudine maximopere variat. In editiſſimis jugis, quæ perpetua fere nix obſidet, propter Cauliculi brevitatem acaulos apparet hæc Campanula. Altitudo, quæ icone monſtratur, ſumma eſt.

Inhabitat ſumma Alpium juga amans naſci inter fractos lapides, & paſſim in omnibus fere Alpium, quas inviſi, ſummitatibus inveni. Rara vero in Helvetia eſt (*a*).

Varietas flore albo in Monte *Cenifio* reperitur, ubi hæc mutatio frequens eſt; præter vulgatas, & ab aliis Auctoribus jam memoratas, ſingulares alias his in Alpibus obſervavi. *Alba* Corolla ex. g. nitent *Gentiana foliis amplexi-Caulibus, floris fauce barbata Hall. enum.* p. 473. *Gentiana Aſclepiadis folio Cluſ. pann.* p. 280. *Gentiana Alpina, pumila verna, minor Tourn. inſt.* 81. *Vulneraria ruſtica flore albo Tour. Inſt.* 391. *Anonis Alpina humilior radice ampla, & dulci Tourn. Inſt. Tourn.* 401. *Campanula Alpina urticæ folio minor, floribus reflexis, & unico ordine diſpoſitis cæruleis Ponted. Comp.* tab. 74. &c.

Vix a *Campanula foliis echii, floribus villoſis* C. B. Prodr. p. 37. differre affirmat Doctiſſimus Hallerus, & memoratæ campanulæ meram varietatem eſſe dubitat, quoniam autem conſtanter uniflora eſt, nec unquam diverſa foliorum figura invenerim, eâ nempe, quæ ad folia *Campanulæ foliis echii* &c. accederet, puto diverſam revera ſpeciem conſti-

(a) *Vide Hall. l. c.*

ſtituere, differentiam vero ſpecificam præſtant folia in noſtra linguiformia acute terminata, in altera lingulata fine ſubrotundo denticulato. Scapus, aut Caulis in poſtrema multiflorus floribus pendulis; in prima flos ſemper unicus, & etiam major.

Commodum interea videtur præeunte Hallero (*b*) huc referre *Campanulam*, quam Tournefortius dicit *ſaxatilem echii folio, flore magno*.

(b) *Inſt.* 110.

CAMPANULA HIRSUTA, FOLIIS ELIPTICO-LANCEOLATIS, RARO DENTICULATIS, CAULE UNIFLORO.

Tab. VI.

Caulis in hac Campanula palmaris & ultra, erectus, filiformis, ſat durus, ex dura radicula prodit, in quo alterne, & ſine ordine naſcuntur folia primo elliptica, deinde anguſtiora, & acuminata, omnia hirſuta, ex utraque parte ſtrigoſa, & raris obtuſis dentibus prædita. Summus caulis, qui florem gerit unicum plerumque nutantem, glaber eſt, cum planta tota de cœtero valde hirſuta ſit. Calyx etiam glaber aut vix hirſutulus; Laciniæ calycis capillares; flos Campanæ forma longus, ore obtuſo, & leviter quinquefido.

A reliquis Campanulis, quæ ad iſtam accedere videntur, ſatis bene, ut mihi videtur, diſtinguitur; etenim foliorum forma, & magnitudo per gradus immutantur, neque ima folia cordata ſunt aut ſubrotunda. Omnia deinde ſunt denſe, & ſubtiliter hirſuta, atque ſtrigoſa, ut evidenter pateat diverſam plane eſſe a *Campanula uniflora, foliis imis cordatis, ſerratis, ſuperioribus integris, hirſutis* Hall. *enum. helv.* 495. cum qua aliquomodo convenire videtur.

Oritur in umbroſis ad radices Alpis *Albergian* prope arcem *Feneſtrellarum*.

AL-

ALLYSSUM FOLIIS PINNATIS, MULTIFORMIBUS, FLORIBUS RACEMOSIS, LUTEIS.

Tab. VII.

Enunciata Allyſſi ſpecies nova prorſus mihi viſa eſt, & Botanicis inviſa, in qua illud eſt peculiare, ut folia pinnata ſint, formæque multiplicis.

Prima, ſeu radicalia burſæ Paſtoris folia repræſentant, pinnata pinnis fere alternis confluentibus, atque dentatis; caulina vero pinnata ſunt pinnis nunc integris, nunc lacinulatis. Caules ſæpe plurimi, ramoſi, confeſtim naſcuntur ex una radice fibroſa albeſcente, tortuoſi ſunt, varie inflexi, & quandoque in ſolo lætiori inter ſe impliciti. Caulina folia alis duabus aucta caulem amplectuntur; & pinnas exhibent (*in primis*) ſemel vel bis lacinulatas: (*in ſecundariis*) integras abſque laciniis. Pinnulæ etiam continuo anguſtiores fiunt in poſtremis capillares evadentes. Summitates caulium, & ramorum deſinunt in florum racemum, quorum unuſquiſque capillari nititur petiolo. Flos cruciformis, petalis ovalibus non emarginatis. Stamina ſex diſſita apicibus luteis ornata germen oblongum circumſtant, quod evadit ſilicula ovata, turgida, quatuor aut ſex obſcuri coloris ſemina diſſepimento affixa utrinque includens. Stylus in embryone germinis longitudinem æquat, brevior deinde fit in ſilicula matura. Calyx eſt lutei coloris, quem efformant quatuor foliola elliptico-acuta cito cum flore caduca.

Naſcitur abunde circa thermas Valderianas in ſaxoſis, & pratis ſecus torrentem. Pro locorum varietate folia aut vix hirſuta, aut quam maxime, & ſtrigoſa.

PER-

PERSICARIA ALPINA FOLIO NIGRICANTE, FLORIBUS ALBIS Bocc. *muſ. p.* 2. *tab.* 27.

Tab. VIII.

IN pratis Cottiarum Alpium, & ad earum convalles infrequens non eſt Perſicaria, de qua ſermo inſtituitur. Ejuſdem primus, ut puto, monuit Balthaſſar Campi Lucenſis (*a*) iiſdem locis repertam deinde recenſet Bocconus, cujus Synonimum repetunt Rajus (*b*), & Tournefortius (*c*). Bocconiana porro icone bene planta non exprimitur, & Campi deſcriptio licet hanc eſſe commonſtret, breviſſima tamen eſt, & pauca complectitur. Novam ideo, & accuratam deſcriptionem cudere optimum duxi.

Ex una radice Caules multi naſcuntur, cubitales, & ſeſquicubitales quaquaverſum poſiti, fere procumbentes, flexuoſi, virides, aut etiam rubri, cavi, & nodoſi; ad nodos vaginæ plerumque reſectæ oram ciliatam habentes, in adultis, & deflorentibus aridæ, folia vix petiolata, parum ſinuoſa in longum acumen ſenſim extenuata margine integerrimo, venoſa, coſta folium dirimente, læte virentia, ſubtus & in ora ſubtiliter incana.

Folia per faſces naſcuntur, & cum iis ſcapi longi numeroſiſſimos flores habentes; flores magni, albi profunde ſecti in ſex, quinque, aut quatuor ovalia ſegmenta: ſtamina etiam numeravi incerto numero, octo, ſeptem, aut etiam quinque; germen trigonum cum duobus, aut tribus ſtigmatis, & has ſingulas ſeu florum, ſeu ſtaminum (*d*) varietates icon demonſtrat,

(a) *Spicilegio Botanico di Baldaſſar, e Michele Campi. in Lucca* 1669. 4.
(b) *Suppl. hiſt. pl. p.* 117.
(c) *Inſt.* 5:8
(d) Patet hinc ex numero ſtaminum, aut petalorum ſpecificas in *Perſicariæ* genere differentias erui non poſſe.

ſtrat. Summe demum ramoſa planta eſt foliis, ramis, floribus faſciculatim naſcentibus, & unam partem ſpectantibus.

Saporem habet tantiſper amarum cum manifeſta aciditate. In dyſenteria quadam epidemica felici cum ſucceſſu ejuſdem decoctionem conſuluit D. Bartholomæus Caccia quondam Botanices in Horto Medico Taurinenſi Profeſſor, cum Alpes herbarum legendarum cauſſa inviſeret.

Diſcrimen, quo a cæteris diſtinguatur hæc Perſicaria, præſtare mihi videntur *folia integerrima ſubtus incana*, & *habitus univerſus per faſces ramoſus*, & *floriger*; *demum floris inſignis magnitudo*: confundi nequit cum *Perſicaria folio ſubtus incano* Raii (*e*), neque haberi veluti varietas *Perſicariæ mitis maculoſæ & non maculoſæ* Tourn. In *prima* folia tomento ſericeo denſe obducuntur & flores plerumque quadrifidi, Hallero adnotante (*f*). In *ſecunda* ſpica longe rarior, flores multo minores, habitus totius plantæ ſtrigoſior, & præterea folia ſæpe maculata, quarum macularum veſtigium nunquam vidimus in noſtra.

Dictis in Perſicariæ hujus deſcriptione adde glandulas nectariferas ad unguem ſegmentorum poſitas deprehendi. Ex illarum præſentia erit hæc Linnæo *Fagopyri*, ſeu, ut ipſe vocat, *Helxinis* ſpecies (*g*).

An

(e) *Syn. ed. 3. p.* 145.
(f) *Enum. p.* 181.
(g) *Gen. plant.* 2. 392.

An HELIANTHEMUM ALPINUM, MIRTHIFOLIUM, HIRSUTUM Hall. helv. 780.

Tab. IX.

Radix lignoſa, rubens, & craſſa repens plures præbet caules erectos, minime ramoſos, digiti, aut palmi altitudine, quibus folia per conjugationes adnaſcuntur elliptica, aut oblongo-elliptica, firma, dura, hirſuta, & ſubtus brevi tomento incana; ad quamlibet porro conjugationem bina juniora folia exeunt. Caules finiuntur quinque, aut ſex floribus luteis in racemum poſitis, qui ex ſuis pedunculis pendent cum foliolo unicuique ſuppoſito. Flos calyx, fructus cum *Helianthemo vulgari* convenit. Cauliculi ex viridi rubent, & multa hirſutie teguntur.

Collegi hoc Helianthemum loco *Pràtavan* dicto Alpis *Aſſiette*. Foliis firmis ſuperna parte valde hirſutis, nihil acuminatis, averſa tomentoſis, caulibus erectis duris, & per conjugationes æqualiter folioſis, ea ratione, mea ſententia, diſtinguitur, ut nec *Helianthemi vulgaris* varietas cenſeri poſſit, nec ad *Helianthemum foliis ad terram congeſtis ſuperne piloſis, inferne tomentoſis* Halleri (*a*), aut ad *Helianthemum alpinum, vulgari ſimile, latioribus foliis* Seguierii (*b*), reduci, ſed pro ſui generis diverſa Helianthemi ſpecie conſiderari.

LEU-

(a) *Enum. ſt. helv. p.* 359.
(b) *Pl. Veron. ſuppl. p.* 193. *Tab. VI. fig. I.*

LEUCOJUM ANGUSTIFOLIUM, ALPINUM, FLORE SULPHUREO.
H. R. Par.

Tab. IX.

IN ſaxoſis, & apricis ſummarum Alpium apud nos frequentiſſimæ ſtirpis primus meminit Dionyſius Joncquet (*a*) cui nomen ſequens impoſuit, *Leucojum*, ſive *Keiri Alpinum flore ſulphureo odoratiſſimo*; ex Joncqueto Tournefortius in ſuis Inſtitutionibus recenſuit. Hallerus in enumeratione ſtirpium helveticarum eandem ſtirpem commemorans eam profert veluti varietatem *Leucoii Sylveſtris*, & ego etiam pro variis locis, quibus naſcitur, *Leucojum noſtrum Alpinum* multum differre obſervavi, caulibus aut vix digitalibus, aut ſpithameis iiſdemque aut multum, aut parum folioſis, foliis demum vel ellipticis, vel linearibus, denticulatis, aut integerrimis ad Leucojum ſilveſtre Cluſii quammaxime accedendo. *Leucojum*, quod tabula nona ſiſtit, abunde naſcitur in monte *Ceniſio*, in loco *Ronche* dicto, & ibi duas ejuſdem ſtirpis varietates obſervavi, quæ fig. 2., & 3. exhibentur.

Prima quidem folia habet radicalia, longe petiolata lineari elliptico fine; folia caulina, non petiolata, linearia; flores in umbella magni, aurei, petalis cordatis parum emarginatis, unguibus albis. Calyx erectus. Filamenta ſex unguium longitudine cum duobus brevioribus. Antheræ filamentis incumbentes haſtatæ. Stylus brevis, ſtigma bifidum, ſequitur ſiliqua pene quadrangularis, unciam longa. Semina compreſſa ovalia ruſi coloris non marginata, utrinque in ſepto ſiliquam dirimente nidulantur. Secunda quam fig. 3. repræſentat, duplo al-

[a] *Hort. p.* 72.

altior eſt. Flores minores, & petala ovata, non emarginata habet. Folia inſuper ima haſtata ſunt, non cochleata petiolo ſenſim lateſcente, in ambitu dentata, dentibus ſemipinnata, fine acuto. Caules virides ſunt in utraque non ramoſi, nec flexuoſi.

Ex ſiliqua conſtat hanc ad heſperidis genus revera pertinere; quoad Synonima, ubi a Botanicis decernatur varietas Leucoii Silveſtris, legantur apud Hallerum (*b*).

AB-

[b] *Enum. helv. p.* 564.

ABROTANUM PUMILUM, FLORIBUS MAGNIS, SESSILIBUS, RARIS, LONGE SPICATIS.

Tab. X.

IN ſupercilio altiſſimi ſcopuli collis *La Croix* ſupra *Mirebouc* e ſaxorum rimis Abrotanum hoc fuit a nobis cum vitæ diſcrimine excerptum anno 1748. Auguſti initio; quod nullibi deinceps occurrit.

Radicem habet nigram, exſuccam, varia capita fundentem, ex qua folia plura, & inter hæc digitalis caulis naſcitur. Folia ex compreſſo petiolo naſcuntur, ovato acuminatam circumferentia ſua formam exhibent, pinnis iterum pinnatis compoſita. Pinnæ non exacte ſæpe ſibi reſpondent, ſed fere alternatim poſitæ eſſe videntur; pinnulæ acutæ ſunt, acuto uno, aut altero dente aliquando inciſæ. Folia glabra ſunt, & pinnæ a ſex ad decem. Caulis ſtriatus, & viridis, qui fere totus ſpica eſt florum ſeſſilium alternatim poſitorum; ſed qui unam partem præcipue ſpectare videntur: flores magni ſunt, Lutei, calyce amplo ſquammoſo comprehenſi, vehementer odorati, & calycis ſquammæ ex viridi rubent, intus citrini coloris; receptaculum nudum. Folia paulo acutiora, & tenuius inciſa ſunt, quam tabula monſtratur.

Ammannus (*a*) recenſet Abrotanum quoddam a *Meſſerſchmidio* collectum, & appellat *Abrotanum pumilum, folio tenuiſſime laciniato, floſculis majoribus, odore tanaceti valido*; qua nomenclatura licet noſtrum deſignari videatur, res nihilominus in ambiguo eſſe debet, eo quod nulla vel icon, vel deſcriptio ultra nomen afferatur.

ANO-

(a) *Rar. Ruth. n.* 203.

ANONIS INERMIS, GLABRA, VAGINIS LANCEOLATIS CRISTATIS, PETIOLIS LONGIS, UNIFLORIS.

Tab. X.

Radix lignoſa, dura, nigra originem pluribus præbet cauliculis teneris, qui varie flexuoſi eriguntur ad digitalem, aut paulo ultra altitudinem, undique fere tecti ſtipulis foliorum aut novorum, aut exſiccatorum. Nihil ſpinoſi, nihilque viſcoſi tenens leviſſimam tantummodo in caule hirſutiem exhibet. Stipulæ cauli applicantur, & eum amplectuntur pro plantæ modulo ſat amplæ, ad externum ambitum in criſtæ formam inciſæ angulo acuto, ex cujus ſinu pediculus prodit tria folia conjungens, quæ ex acuto principio in ovatam amplam figuram ſenſim extenduntur. Quod intermedium eſt folium, reliquis eſt amplius: Folia vero omnia acute denticulata ſunt. Ex ſummis foliorum alis tres, quatuorve flores, qui caulem altitudine ſuperant, & ſinguli ſingulis ſuis pediculis innituntur. Calyx quinque lineares dentes producit. Flos pulcher amplus ex albo purpureus, cum vexillo ſatis amplo purpureo venis intenſioris coloris virgato, qui ſimilis eſt flori *Anonidis* quæ a Moriſono (*a*) appellatur *Anonis purpurea*, *perennis*, *foliis latioribus*, *rotundioribus*, *profunde ſerratis*. Fructus maturus ſuperat eam magnitudinem, quæ icone exhibetur, leviter villoſus eſt, & ſemina ſæpius quinque compreſſa, cordata cum hilo exciſo continet, ruffi coloris.

Eritne hæc *Anonis non ſpinoſa*, *minor*, *italica* Barrelieri (*b*), quam citatus Auctor in Italia, Juſſiæus in Tarantaſiæ finibus invenit? aut *Anonis purpurea non ſpinoſa minor* ejuſdem Barre-

(a) *Hiſt. oxon. p.* 2. 170.
(b) *Ic.* 394. *obſ.* 831.

relieri? (*c*). *Prima* pediculos foliorum habet breviores; folia etiam recedunt, ſi illud potiſſimum conſideretur, quod naturali pingitur magnitudine; præterea ſtipularum alæ inciſæ non ſunt, majoremque efformant angulum, neque folia acute, & denſe dentata ſunt. Quod vero ad *alteram* pertinet, adverti cum noſtra convenire quidem alis longis, & inciſis; ſed folia breviora eſſe; verum cum flores deficiant in icone Barrelieri, & breviſſima ſit deſcriptio, nil certi ſtatui poteſt. *Anonis* quidem *Alpina, pumila, glabra, non ſpinoſa purpurea* Tour. (*d*) ad noſtram probabiliter pertinebit.

In deſcenſu montis *Ceniſii* ſupra *Lanebourg*, deinde ſecus viam ad *Braman*; tum frequenter in claris & apricis ſilvis in vallibus *S. Martini*, & *Lucernenſi* obvia mihi fuit.

AL-

(c) *Ic.* 1106. *obſ.* 831.
(d) *Inſt.* 508.

ALSINE UNIFLORA, ET GRANDIFLORA FOLIIS ACUMINATIS, PETALIS INTEGRIS.

Tab. X.

Alsine, cujus deſcriptio tradenda venit, frequens eſt in ſummis Alpibus Montium editiſſimorum Vallium *Valdenſium*, & montis *Ceniſii*.

Radix, quæ perennis eſt, & repens, ceſpites format cauliculorum biuncialium, qui nunc ſimplices ſunt, nunc varie ramoſi. Cauliculi verſus radicem valde folioſi, foliis ex adverſo naſcentibus; ſed denſiſſime. Cauliculorum magna pars pene nuda cum unam, aut duas ad ſummum habeat tantum foliorum conjugationes. Summus Cauliculus florem magnum producit pentapetalum cum bracteis integerrimis ovatis albis venoſis. Calyx componitur ex quinque ovato acutis concavis amplis foliolis. Calyx diu perſiſtit: florem ſequitur fructus conicus, qui quinque dentibus aperitur, folia ſunt lineari-acuminata in rigidam ſpinulam abeuntia, aliquantulum hirſutula.

Ab *Alſine foliis ſulcatis aculeatis*, *petiolis unifloris*, *petalis integris* Hall. (*a*) diverſa eſt: in hac enim cauliculi duriores ramis, & foliis maxime divergentibus, folia ex luteo virent, firmiora ſunt, glabra, ampliora, breviora, & minus acuminata. Calycis præterea folia in *Alſine* Halleri *memorata* ſunt ſimilia caulinis; in noſtra ſunt a caulinis diverſa.

Noſtra erit ne *Myoſatis tenuiſſimo folio rigido* Tournefortii?

G PE-

(a) *Enum helv. p.* 388.

PEDICULARIS FOLIIS BIS PINNATIS, CALYCE NON CRISTATO, FLORIBUS OCHROLEUCIS IN SPICAM NUDAM CONGESTIS.

Tab. XI.

Caulibus ſe ſe erigit hæc Pedicularis palmaribus, aut paulo altioribus, rotundis, ſtriatis, obſcuri coloris, intus cavis. Folia habet duplicato-pinnata nervo non folioſo, & tenuia. Longe elliptico-acuminatam formam habent folia, quæ conſtituunt pinnæ viginti, & ultra, poſtremis confluentibus. Pinnulæ iterum pinnatæ ſunt pinnis ſex aut ſeptem, atque hæ ſecundæ pinnulæ ſunt acuti longi dentes, nunc ſimplices, nunc ramoſi. Prima folia longe petiolata ſunt, ſecunda ſeſſilia; omnia juxta caulem aſcendentia. Sub ſpica plura adſunt fere in orbem poſita. Spica caulem terminans floribus componitur, quibus galea non eſt omnino obtuſa, cum tubo ſat longo, hiatu parvo. Lutei, aut ochroleuci coloris ſunt: cuilibet flori ſubjicitur foliolum nonniſi deductis floribus fere viſibile. Calyx floris tubulatus eſt tantiſper inflatus, ore inæqualiter quinquedentato. Tota planta villis quibuſdam albis ornatur.

Valde ſimilis eſt *pediculari foliis alternis*, *pinnis pinnatis*, *floribus ex ſpica florigera longe eminentibus* Halleri (*a*) potiſſimum foliis, quæ ſimiliter omnino inciduntur; ſed noſtra caules habet duplo certe quoad craſſitiem minores, folia obſcuriora, nec ſubtus pallent; nulla folia ſpica longe emittit, itaut pro diverſa conſiderari poſſit, niſi fortaſſe *memorata* Halleri variet, nec conſtantiſſime habeat ſpicam, uti icone Halleriana exhibetur, *folioſam*.

Naſcitur abunde in pratis alpinis a montibus *Feneſtrellarum* uſque ad montem *Ceniſium* incluſive. PE-

(a) *P. 623. T. 17. f. 2.*

PEDICULARIS FOLIIS ALTERNIS, PINNIS SEMIPINNATIS, FLORIBUS ROSTRATIS OCHROLEUCIS DENSE SPICATIS.

Tab. XI.

Radicem hujus pedicularis formant plures oblongi bulbuli, ex quibus pedalis prodit caulis rotundus, primum rubens, dein virens. Folia ex radice pauca petiolata, circumſcriptione oblongo - elliptica, pinnata pinnis 18. ad 20.: pinnæ dentibus alte, & acute exciſis ſemipinnatæ fiunt. Caulina folia alterna, rara, & ſimilia radicalibus; ſed ſuperiora ſeſſilia, non petiolata. In ſummo caule ſpica florum, quorum galea roſtrata eſt roſtro acuto, barba integris tribus ſegmentis diviſa, medio ſegmento minore. Calyx qunquedentatus, non criſtatus. Fructus ovato - turbinatus, compreſſus. Floribus folia non interponuntur, flores ſeſſiles ſunt.

Habitat in pratis ſummis editiſſimi, prope *Annecium*, in Sabaudia montis la *Tournette*. Radice, & foliorum forma parum, aut vix quidem diverſa apparet ab ea, cui Hallerus (*a*) nomen inſtituit *Pedicularis alpinæ*, *foliis alternis pinnatis*, *floribus ex atrorubentibus in ſpicam denſam congeſtis*, ſed præter floris colorem repugnat forma galeæ, quæ in *Halleriana* obtuſa eſt.

(a) *Enum. helv. T. 16. f. 2.*

PEDICULARIS PINNIS FOLIORUM ACUTE PINNATIS, FLORIBUS OBTUSIS, PURPUREIS, SPICATIS,

Tab. XII.

Radix lignoſa, nigra, ex qua varia capita, & veluti ceſpites foliorum; folia longe petiolata, petiolo compreſſo, & intus excavato, biuncialis, & ultra longitudinis. Pinnata ſunt pinnulis uno, altero, vel etiam tribus dentibus acute, & profunde inciſis; pinnæ vero 12. ad 14.. Inter hæc cauliculus rotundo-ſtriatus, firmus erigitur, qui ſuſtinet ſpicam uncialem. Spica formatur ex floribus, foliolis denſe interpoſitis. Calyx floris ore eſt quinque-fido, ſegmentis capillaribus, brevibus, multum lanuginoſus; unde ſpica fit incana, & lanuginoſa. Caulis, folia, & eorum pediculi potiſſimum ſplendide nigreſcunt; & ad caput radicis ſquammæ plurimæ, ſeu reliquiæ foliorum emortuorum. Folia in caule rara, & brevi, raroque villo tum caulis, tum foliorum pediculi decorantur. Flores prælongo tubo e Calyce exeunt galea obtuſa, & alata: obſolete purpurei coloris ſunt; galea intenſius colorata; barba floris trifida eſt ut in cæteris pedicularibus.

Frequens eſt in ſummis nivoſis jugis montis *Ceniſii*, & alpium *Jaillon*, & le *Vallon*; prope deliqueſcentem nivem in ſcopuloſis habitat.

Puto hanc pedicularim eamdem eſſe cum ea, quæ (*a*) ab Ammanno nominatur *pedicularis humilior, foliis tenuiſſime diviſis, floribus ſpicatis purpureis*. Suadent rem ita eſſe notæ in hujus deſcriptione traditæ, neque locus natalis repugnat. Quamvis Ammanni pedicularim Gmelinus collegerit in ſylvis inter *Jera-*

vvnien-

(a) *Rar. Ruth. p.* 32.

vvnienſe, & *Tſchitinienſe* munimentum ut & ad *Ingodam*, & *Schilkam* fluvios in *Dauria*; quis ignorat herbas alpinas in Septentrione pratenſes, & campeſtres etiam fieri? *Plantæ alpinæ calidarum regionum in ſeptentrionalibus pratenſes ſunt*, inquit Gmelinus (*b*), & Linnæus (*c*) obſervat in *Oelandia campeſtri* ſpontaneum eſſe *Aſtragalum Pyrenaicum non ramoſum, barbæ jovis folio, flore ochroleuco glomerato* (*Tourn.*) Scheuchzeri (*d*), qui apud nos, & in Helvetia ſemper alpinus eſt. De eodem Aſtragalo illud etiam adnotavi, quod in alpibus Valdenſibus nonniſi in ſummis jugis ſit reperiundus inter poſtremas ſtirpes; in monte *Ceniſio* autem, qui ſeptentrionalior eſt, & in quo frigus longe majus, abunde naſcatur in pratis planitiei montis *Ceniſii*, quæ obſervatio eodem in loco de aliis etiam ſtirpibus inſtitui poteſt.

PE-

(b) *Præf. ad fl. ſib.* cxiv.
(c) *Flor. Svec. p.* 214.
(d) *It. Alp.* 14. *p.* 330. *cum icone.*

PEDICULARIS FOLIIS ALTERNIS, PINNIS SEMIPINNALIS, FLORIBUS LAXE, ET LONGISSIME SPICATIS.

Tab. XII.

POSTREMA hoc libello exhibenda ſtirps eſt minus nota quædam pedicularis, qua nil frequentius eſt noſtris ubique in pratis alpinis, tum & in ſummis nivoſis jugis.

Hæc radices poſſidet lignoſas, filiformes, quæ uno capite colliguntur, ex quo nunc unus, nunc duo exeunt caules cubitales in altioribus ſpeciminibus. Rotundi ſunt, firmi, glabri, ſtriati, & rubro-nigricantes. Folia ex radice pauca longe petiolata, pinnata pinnis viginti, & ultra cum ultimis confluentibus; pinnæ ad medium uſque ſecantur dentibus acutis in ſpinulam fere abeuntibus; dentes iſti aliquando, ſed raro iterum novo dente inciduntur. Folia caulina radicalia omnino referunt; alterne ſita, & rara. Poſtrema folia ſeſſilia ſunt. Flores in caule ſeſſiles aliquo intervallo alterne ſiti laxam, & longam ſpicam efficiunt. Flores obſcuri ſunt, parvi, purpureo-rubentes galea obſcuriore. Galea multum roſtrata, labium inferius trifidum cum laciniis ſubrotundis, medio minori, & virgati coloris purpurei. Calyx profunde quinquefidus. & lanuginoſus; univerſa imo Caulis portio florigera eſt lanuginoſa; folia floralia ſunt pinnato-dentata, & ſingulis floribus unum ſubjicitur.

Pedicularis alpina *foliis alternis pinnatis*, *floribus atro-rubentibus in ſpicam denſam congeſtis* Halleri (*a*) diverſa ab enunciata eſt, floribus minime roſtratis & in denſam ſpicam congeſtis.

(a) *P. 623. Tab. 16. f. 2.*

ſtis . Pedicularis noſtra ſuperius deſcripta (*b*) , tum eaſdem ob rationes, tum propter floris colorem etiam ab hac ultima diſtinguenda . Erit ne *Pedicularis alpina purpurea , ſtrigoſior , ſpica oblunga , incana , floribus alternatis , & per intervalla poſitis* Burſ. (*c*) 2. Nomen certo ex integro congruit .

(b) *V. Tab. xi. f. 2.*
(c) *V. Lin. Amoen. Acad. p.* 153.

IMPRIMATUR.
Provicarius S. Officii Taurini.

V. Antonius Rezia P., & R.

V. Se ne permette la Stampa
Di Quaregna per la Gran Cancellería.

Tab. I.

Abſinthium alpinum ſpicatum, foliis petiolatis, radicalibus bis trifidis, caulinis pinnatis.

Alyſſum pyrenaicum perenne minimum foliis trifidis. Tourn.

Abſinthium alpinum candidum humile. C. B. Pr. 71.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

Achillea foliis integris, odoratis, cuneiformibus, in apice dentatis.
Tab. II
Achillea foliis pinnatis, lanugine totis obductis floribus albis umbellatis. Hall.
Fig. 3.
Fig. 4
Fig. 1.
a
b
Fig. 2.
Viola alpina nummolariae folio. Bocc.
Franc. Peyrolery Delin.

Tab. III.

Fig. 2. Sedum erectum ramoſum, foliis planis, floribus albis longe pedunculatis.

Fig. 4.
Viola acaulos foliis uniformibus, ovalibus integerrimis.

Fig. 1.
Saxifraga foliis palmatis, caule denſe folioſo et florigero.

Fig. 3.
Veronica caule ſimplici, floribus congeſtis terminato, foliis ovato acutis dentatis.

Franc. Peyrolery Delin.

Lepidium caule repente, foliis ovatis amplexicaulibus. *Hall. helv. p. 546.*

Veronica repens, ex alis ſpicata, foliis rotundis, firmis, glabris, denticulatis.

Tab. IIII.

Tab. V.
F ·1·
A
B
C
D
F ·2·
F ·3·
A
B
C
D
E

Tab. VI.

Fig. 2.
Campanula foliis ellipitico lancolatis hirſutis raro denticulatis caule uniſloro.

Fig. 1.
Alyſſum pyrenaicum perenne minimum foliis trifidis. *Tourn.*

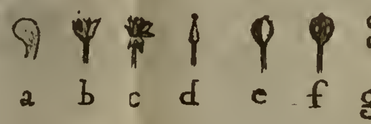
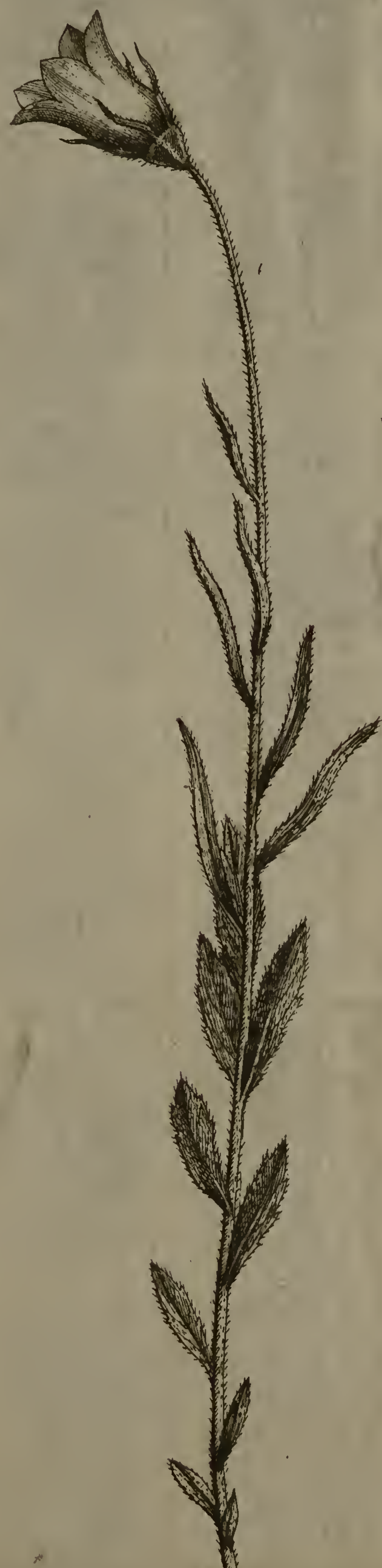

Fig. 3.
Campanula foliis hiſpidis, caule uniſloro. *Hall.*

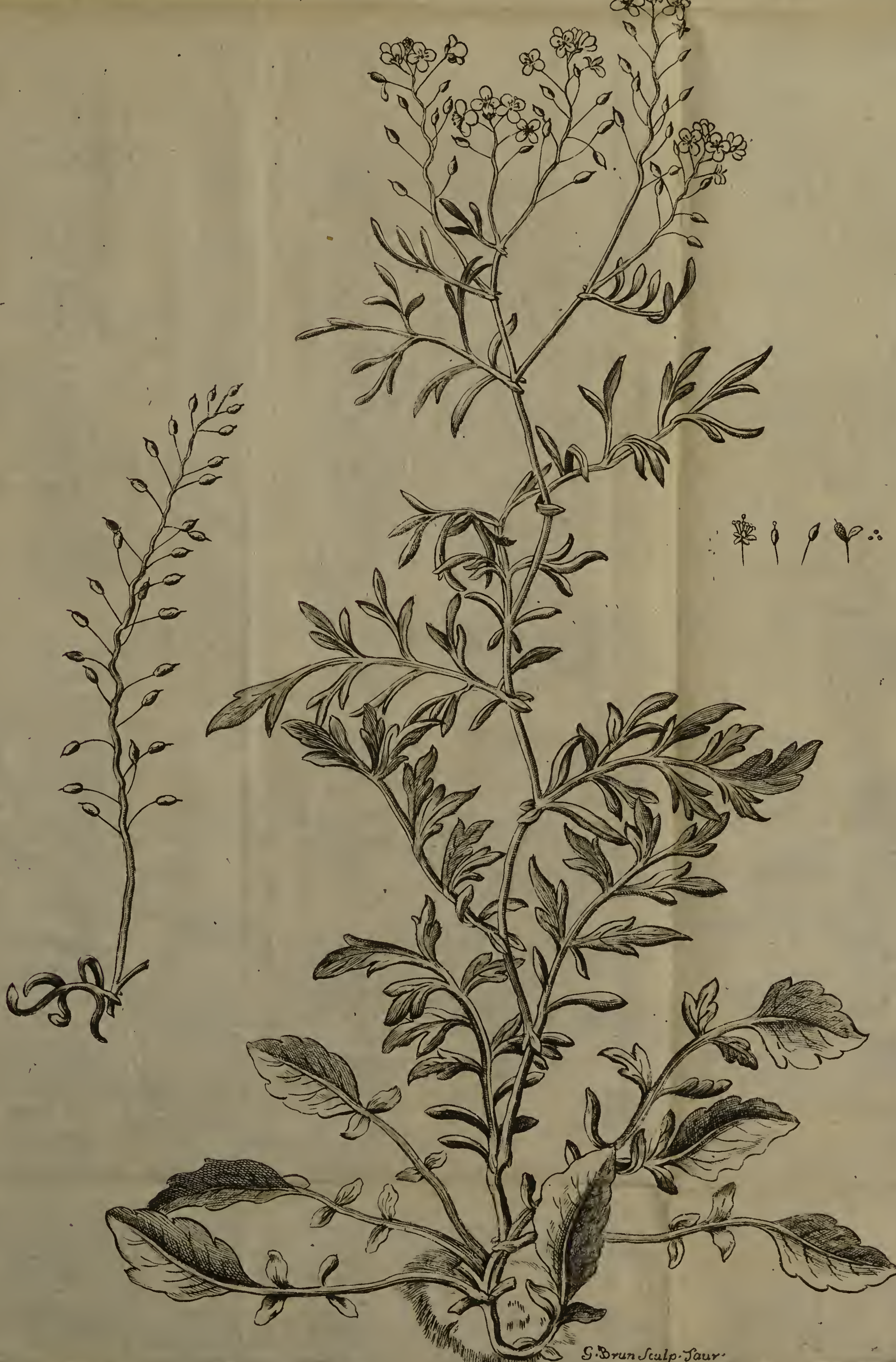

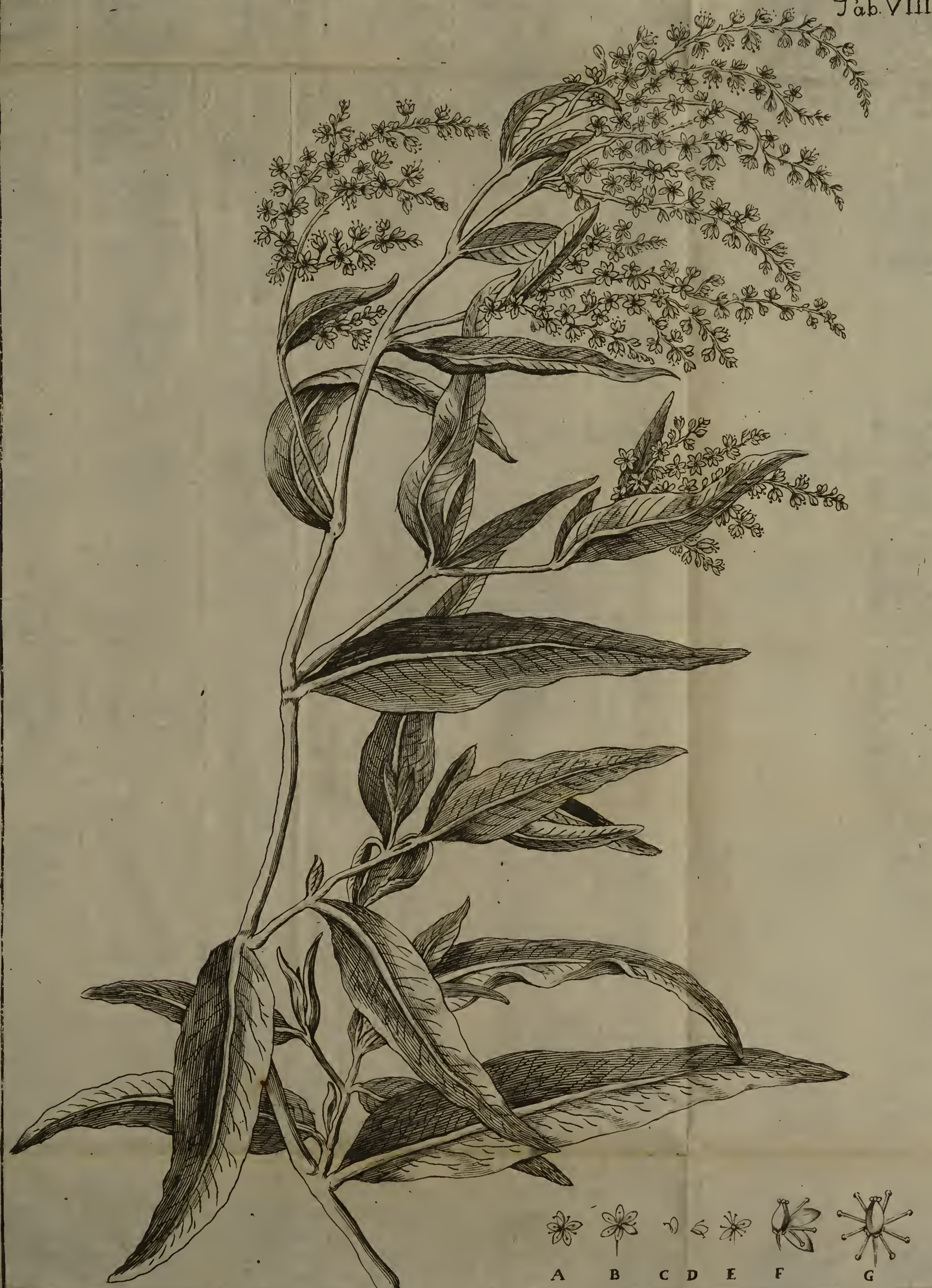

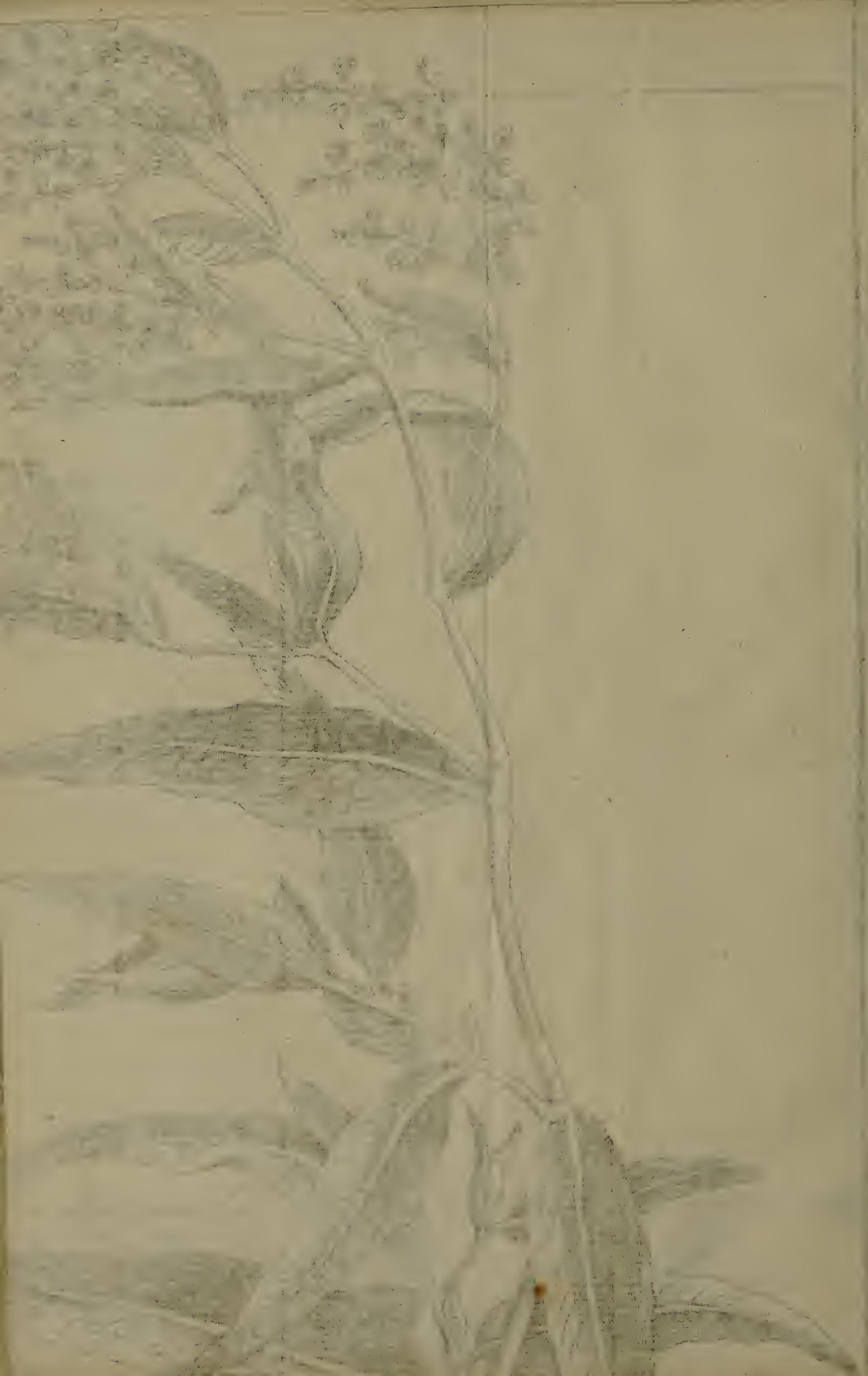
Franc. Peyrolery Delin

Tab. VII.

A
B
C
D
E
F
G

Tab. VIIII.

Fig. 1.

an Helianthemum alpinum mirthifolium hirſutum. *Hall.*

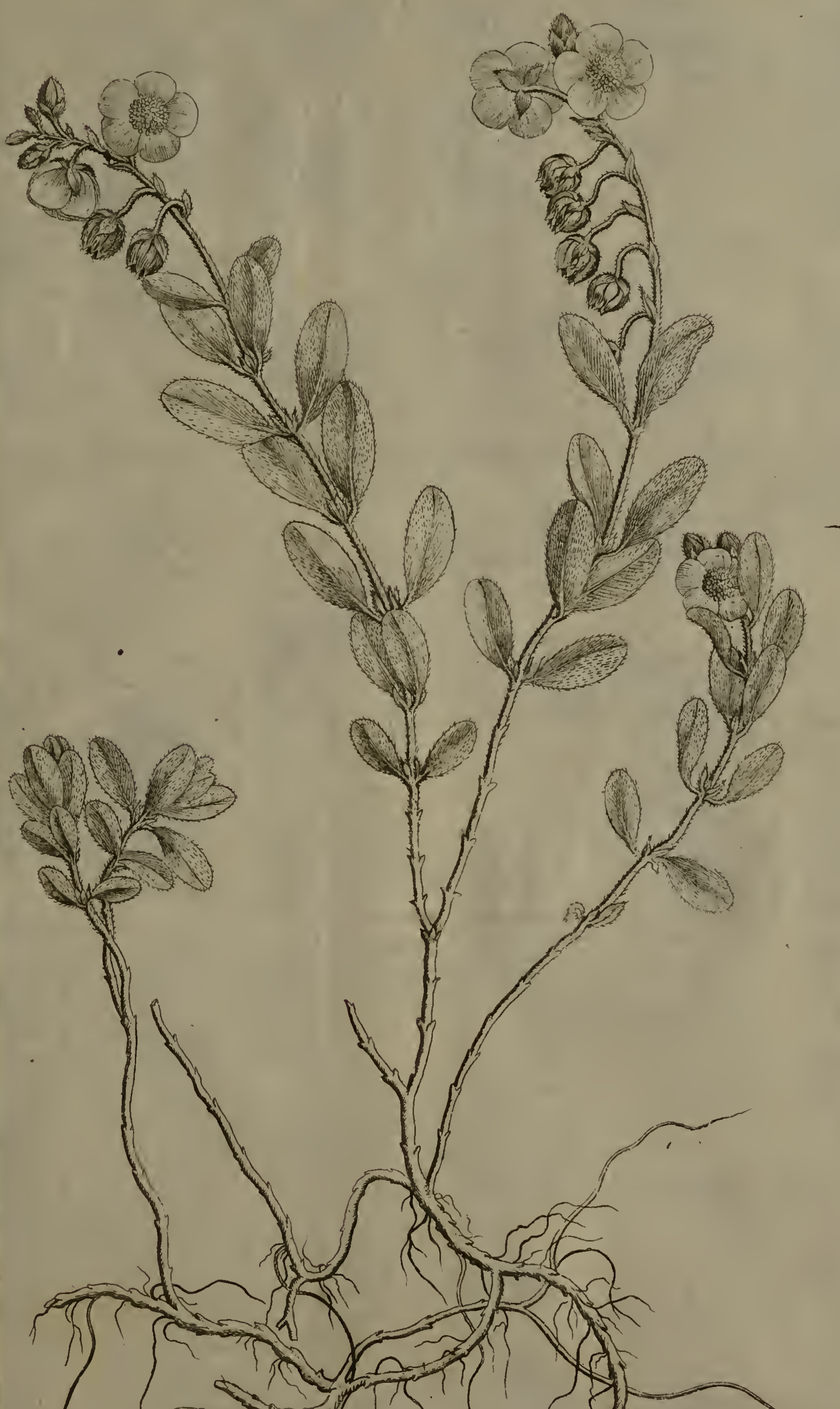

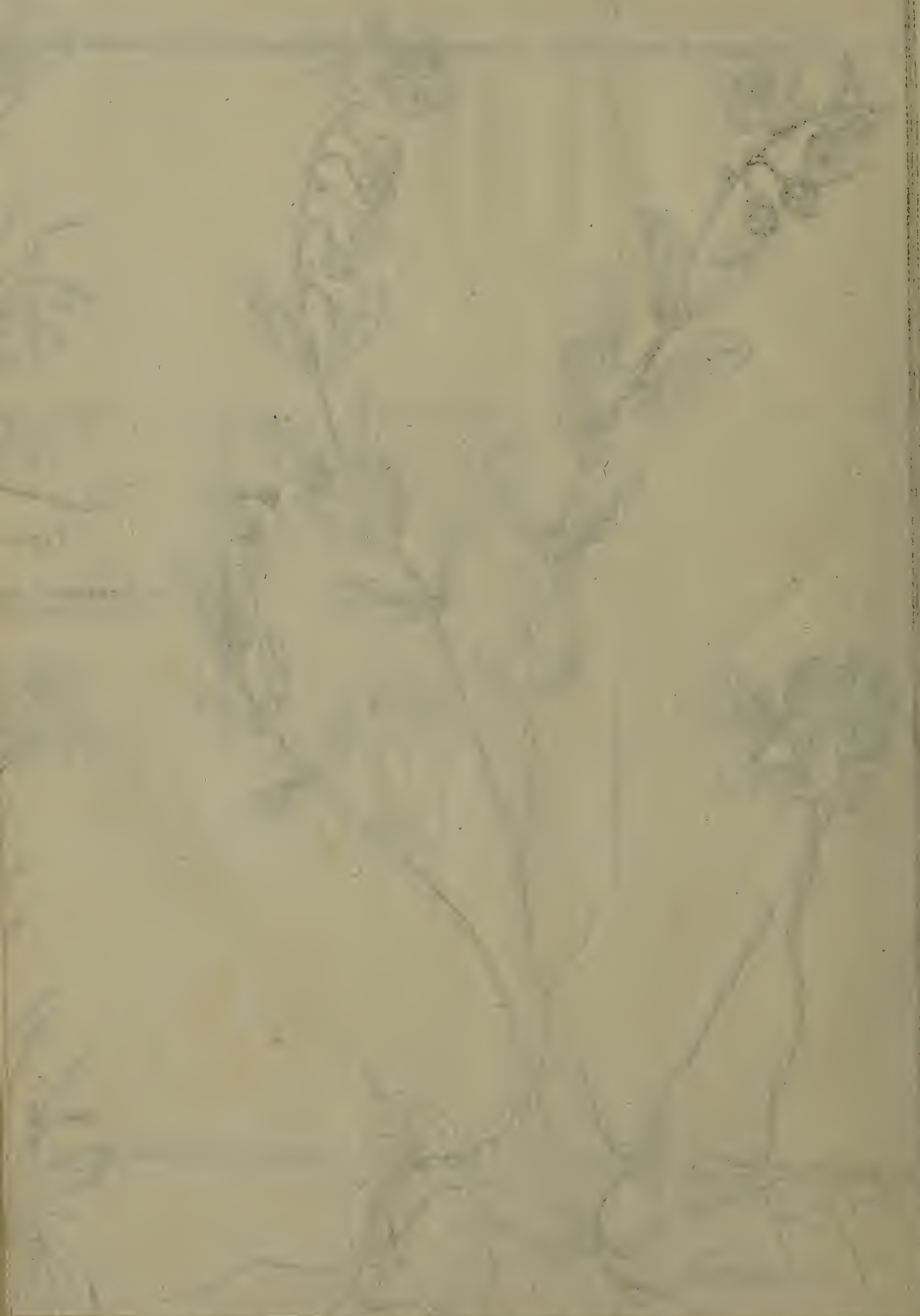
Fig. 2. Fig. 3.

Leucojum anguſtifolium alpinum flore ſulphureo. *H. R. Par.*

Franc. Peyrolery Del.

Petrus Peyrolery Sculp.

Tab. X.

Alſine uniflora et grandiflora, folis acum inatis, petalis integris.

Anonis glabra, inermis, pediculis longiſſimis unifloris, vaginis foliorum criſtatis.

Fig. 1.

Abrotanum pumilum, floribus magnis, ſeſſilibus, raris, longe ſpicatis.

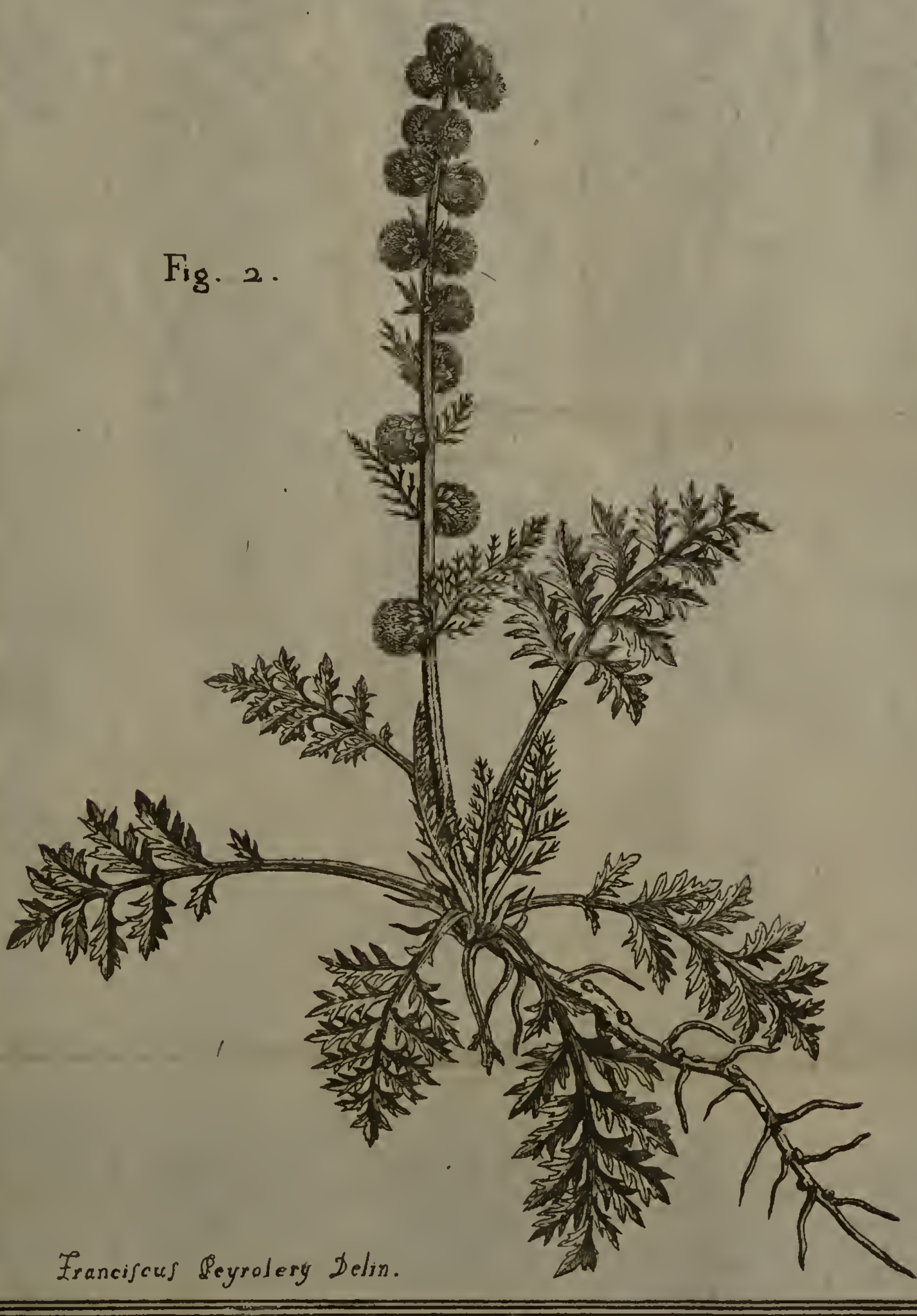
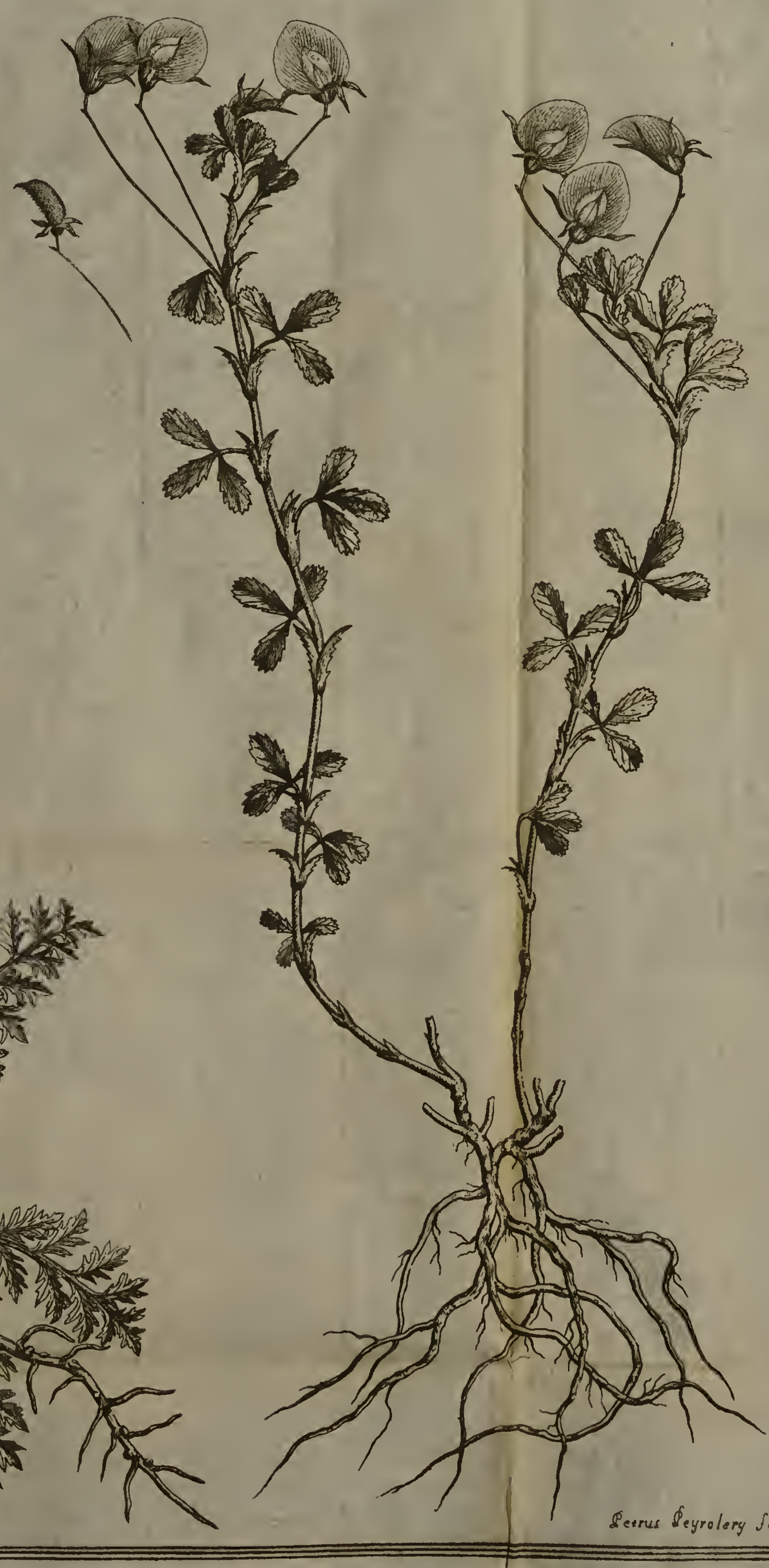

Fig. 2.

Fig. 3.

Franciſcus Peyrolery Delin. *Petrus Peyrolery Sculp.*

Fig. 1. Pedicularis foliis bispinnatis, calice non criſtatis, floribus ochroleucis in ſpicam nudam congeſtis. Fig. 2. Pedicularis foliis alternis, pinnis ſemipinnatis, floribus rostratis, ochroleucis, denſè ſpicatis.

Tab. XI.

Franc. Peyrolery Delin.

Tab. XII.

Fig. 1.

Pedicularis pinnis foliorum acute pinnatis, floribus obtuſis, purpureis, ſpicatis.

Fig. 2.

Pedicularis foliis alternis, pinnis ſemipinnatis, floribus roſtratis laxe, et longiſſime ſpicatis.

Franc. Peyralery ſcl.

